

LUNDS
UNIVERSITET
Socialhögskolan

Att söka asyl som HBTQ+ person:

En dramaturgisk undersökning

Författare Sebastian Marell & Luciana
Ruiz

Kandidatuppsatts (SOPA 63)

VT 2021

Handledare: Malin Nilsson

Abstract

This study aims to provide further knowledge on the social interaction between the sexual orientation, gender identity and gender expression (SOGIE) asylum seekers and their asylum adjudicator from the Swedish Migration Agency (SMA) by applying Erving Goffman's (2014) dramaturgical perspective. The study used the following two research questions; (1) *How can the asylum seeker use different types of perception guiding techniques according to their professional network to create a credible performance under the asylum investigation?*, and (2) *What kind of performance disturbances can occur between the asylum seeker and their adjudicator according to their professional network?*. To answer these questions the study has applied a qualitative approach by using semi-structured interviews together with a thematic analysis. However, the findings of the study are in strong alignment to previous literature in the field, both regarding studies made abroad and domestic studies. The findings support the notion that SOGIE asylum seekers cannot provide a genuine presentation of themselves to receive asylum status by the SMA. They instead have to present themselves according to the stereotypes, universal assumption and limited knowledge and competence of SOGIE asylum seekers and cases within the SMA. The conclusions of the study can therefore be presented as the need for systemic change of the handling of SOGIE asylum cases to prevent legal and humanitarian violations.

Keywords: *Queer, Asylum, Credibility, SOGIE, Sweden*

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	3
1 Introduktion	5
1.1 Problemformulering	6
1.2 Syfte och Frågeställningar	8
1.3 Bakgrund	9
1.3.1 Asylprocessen i Sverige	9
1.3.2 Riktlinjer i svensk asylprövning	10
1.4 Litteratursökning	11
2 Kunskapsläge	12
2.1 Trovärdighetsbedömningar i Sverige	12
2.2 Trovärdighetsbedömningars problematik	13
2.2.1 Skilda problematiker inom HBTQ+ gemenskapen	17
2.2.2 Västerländska antaganden och stereotyper	18
2.3 Att göra queerness i asylprövning	20
3 Teori	21
3.1 Erving Goffmans dramaturgiska perspektiv	21
3.1.1 Interaktion, aktör och framträdanden	21
3.1.2 Intrycksstyrning och intrycksstyrningstekniker	22
3.1.3 Regioner	23
3.1.4 Roller och ärlig/cynisk aktör	24
3.1.5 Fasad, inramning och kollektiva representationer	25
3.1.6 Team och dramaturgiskt samarbete	25
3.1.7 Framställningstörningar	26
3.1.8 Försvarsattribut och - egenskaper	27
3.1.9 Publikens beskyddande åtgärder	28
4 Metod	29
4.1 Metodologiska överväganden	29
4.1.1 Arbetsfördelning	30
4.2 Urvalsmetod	30
4.2.1 Urval och avgränsning	30
4.2.2 Användning av begreppen intervjupersoner och informanter	31
4.2.3 Undersökningspopulation	31
4.2.4 Urvalets representativitet	32
4.2.5 Urvalsmetod	32
4.3 Metodens tillförlitlighet, äkthet och autenticitet	33
4.3.1 Trovärdighet	34
4.3.2 Överförbarhet	34
4.3.3 Pålitlighet	35
4.3.4 Möjlighet till att styrka och konfirmera	35
4.3.5 Äkthet och autenticitet	35
4.4 Bearbetning och analys	36
4.4.1 Tematisk analys	36
4.4.2 Kodningsprocessen och tematiseringen	37
4.4.3 Intervjuer	38
4.5 Etiska överväganden	38

4.5.1 Informationskravet.....	39
4.5.2 Samtyckeskravet.....	39
4.5.3 Konfidentialitetskravet	39
4.5.4 Nyttjandekravet	39
5 Resultat och analys.....	40
5.1 Intryckningsstyrning och intryckstyrningstekniker	40
5.1.1 Intrycksstyrningstekniker	40
5.1.2 Roller.....	43
5.1.3 Team.....	45
5.1.4 Försvarsattribut och egenskaper.....	46
5.2 Störningar	48
5.2.1 Framställningsstörningar	49
5.2.2 Kollektiva representationer.....	51
5.3 Den dramaturgiska angreppsmetodens begränsning.....	53
6 Avslutande diskussion	55
6.1 Sammanfattning.....	55
6.1.1 Behandling av frågeställning 1	55
6.1.2 Behandling av frågeställning 2	56
6.2 Slutsats.....	57
6.3 Diskussion	57
Källförteckning	59
Bilaga 1 Begreppslista	63
Bilaga 2 Intervjuguide.....	66
Bilaga 3 Samtyckesbrev	67
Bilaga 4 Informationsblad	68

1 Introduktion

År 2015 stora flyktingströmmar till Europa ledde till att många europeiska länder ställdes inför nya utmaningar för att kunna ta emot de asylsökande. De flesta länder, bland annat Sverige införde ändringar i deras asyl- och migrationspolitik för att begränsa asylsökandes möjlighet till att få asyl (Migrationsverket 2020).

I juni 2016 implementerades *Lag (2016:752) om tillfälliga begränsningar i av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige* (SFS 2016:752). Lagen kom som en följd av år 2015 stora flyktingvåg. Den tillfälliga lagen syftade till att begränsa asylinvandringen till Sverige genom att sänka asylreglerna till den miniminivå som tillåts enligt internationella konventioner och Europeiska unionen (EU) (Prop. 2015/16:174). Den tidigare huvudregeln om att ge permanenta uppehållstillstånd ändrades med *lag (2016:752)* och huvudregeln blev istället att ge tillfälliga uppehållstillstånd. En rapport angående de grundläggande rättigheterna visar att *lag (2016:752)* medförde nya och strängare åtgärder som profileringar utifrån etnicitet, påskyndade utredningar och kollektiva avvisningar vilka går emot artikel 19 i EU-stadgan och artikel 4 i protokoll nr. 4 till Europakonventionen (FRA 2016, s. 3).

Under år 2015 kom cirka 163 000 asylsökanden till Sverige (SCB 2016). Efter att *lag (2016:752)* trädde i kraft skedde en kraftig minskning av asylsökanden. Statistik visar att antalet asylsökande som kom till Sverige år 2016 var ca: 29 000 vilket utgör en markant skillnad jämfört med föregående året (SCB 2017). I en rapport från EU:s byrå för grundläggande rättigheter (FRA 2017, s. 4) framgår det att det inte finns officiell statistik på antalet SLKIU asylsökande i Sverige.

Flera EU-medlemsstater beskrivs därtill inte ha lämpliga riktlinjer för att kunna intervjua SLKIU asylsökanden samt att migrationsmyndigheterna inte har de resurser som behövs för att kunna hantera SLKIU asylärenden (FRA 2017, s. 2).

1.1 Problemformulering

Sedan 2005 är sexuell läggning erkänd som skyddsgrund enligt *Utlänningslagen* (SFS 2005:716) (UtlL). För personer som söker asyl på grund av sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck (SLKIU) tillämpas 4 kap. 1§ första stycket i UtlL som definierar vem ska anses ha flyktingstatus. Personer som uppfyller denna flyktingdefinition kan sedan ansöka om asyl i Sverige via Migrationsverket. Hos Migrationsverket deltar de sedan i en asylintervju tillsammans med sitt offentliga biträde och Migrationsverkets handläggare. Det är den asylsökande som har bevisbördan, vilket betyder att det är den som ska framföra en trovärdig bevisning av sina asylskäl (se Hedlund & Wimark 2018, s. 259). Det har däremot visat sig i flera studier att detta inte går till på ett rättssäkert sätt (se Gröndahl 2020a; Hedlund & Wimark 2018; Politidis Palm & Naji 2020).

Detta är oroande. Det sociala arbetet har en lång tradition av att stödja socialt marginaliserade och utsatta grupper. Ett typexempel på en utsattgrupp är just ofrivilliga migranter som flyr på grund av hot, våld eller förföljelse. Det har därtill visat sig att SLKIU asylsökande är en särskild utsattgrupp (jmf Gröndahl 2020a, ss. 25 ff.; Dustin & Held 2018, s. 75). Utifrån detta blir det sociala arbetets koppling stark då det förväntas värna och säkerställa rättssäkra och humana förhållanden för utsatta grupper, samt att uppmärksamma fall där dessa förhållanden inte uppnås.

Under 2020 publicerade Riksförbundet för homosexuella, bisexuella, transpersoners, queeras och intersex personers rättigheter (RFSL) rapporten *Avslagsmotiveringar i HBTQI-asylärenden* skriven av asyrrättsjuristen Aino Gröndahl (2020a). Gröndahls (2020a) presenterar i rapporten stora brister i svenska migrationsmyndigheters hantering av asylsökande med SLKIU asylskäl. Rapporten bygger på över 2000 granskade domar av SLKIU asylärenden under åren 2012–2020 och grundar sig på en rättsdogmatisk metod vilket innebär att lagtext, förarbeten, praxis och doktrin kommit att behandlas i rapporten (Gröndahl 2020a, s. 22).

Vidare presenterar Gröndahl (2020a, s. 30) i sin rapport två huvudresonemang vid avslagsmotiveringar av SLKIU asylärenden. Det första resonemanget är tillräcklighetsresonemanget där den asylsökandes skyddsbehov inte bedöms tillräckligt för

att nå asylstatus. Det andra resonemanget är tillförlitlighets- och trovärdighetsresonemang där skälen för asylsökande ses som tillräckliga men att den asylsökandes tillhörighet till den gruppen inte anses trovärdig (ibid.). Tillförlitlighets- och trovärdighetsbedömningarna (TTB) bygger därtill även på universella antaganden om inre emotionella processer och skamkänslor hos SLKIU asylsökande (se Gröndahl 2020a, ss. 33 – 44). Migrationsverket tillämpar nämligen DSSH-modellen vid hantering av SLKIU asylärenden vilken utgår ifrån dessa antaganden om inreprocesser (Gröndahl 2020a, ss. 141–146).

Migrationsverkets TTB innehåller därtill flera hinder för SLKIU asylsökandes bedömning av tillhörighet i särskild grupp (TSG). Ett av dessa oroväckande hinder är det som Gröndahl (2020a, ss. 73 f.) beskriver som Migrationsverkets stereotypiska förväntningar av hur en HBTQ+ person ska vara och bete sig. Detta gör att SLKIU asylsökande behöver anpassa sin berättelse och sitt beteende för att stämma överens med Migrationsverkets stereotyper (se Gröndahl 2020a, ss. 73 f.; Hedlund & Wimark 2018, s. 262). I koppling till detta skriver Gröndahl (2020a, s. 30) att SLKIU asylsökande i praktiken förväntas av Migrationsverket leva så öppet och 'avvikande' att de kan förvänta sig möta sådana reaktioner som motsvarar eller överskrider förföljelse från omgivningen. Det har därtill framkommit i flera internationella studier att SLKIU asylsökande har svårigheter för att presentera en genuin bevisning i sin asylutredning på grund av de höga kraven som migrationsmyndigheterna ställer på de (se A. Lewis 2014, s. 963; Akin 2017, ss. 471 f.; Dustin & Held 2018, ss. 80 f.).

Den sociala interaktionen under asylutredningen ter sig därför vara avgörande för hur SLKIU asylärenden bedöms av Migrationsverket. Vissa SLKIU asylsökande har däremot kunnat få hjälp under asylprocessen av organisationer och yrkesverksamma från civilsamhället. Kontakten tas av den SLKIU asylsökande själv i huvudsak och det är även värt att nämna att Migrationsverket själva hänvisar till RFSL Newcomers på deras hemsida för SLKIU asylsökande (Migrationsverket 2021a). Efter kontakt med organisationer från civilsamhället förbereder dessa den asylsökande inför asylutredningen och hjälper denne med rådgivning och vägledning. Organisationerna kan även stödja den SLKIU asylsökande med kuratorkontakt, socialrådgivare och asylrättsjurister som hjälper den SLKIU asylsökande att öka sina möjligheter till att få asyl.

Rapporten *Avslagsmotiveringar i HBTQI-asylärenden* av Gröndahl (2020a) presenterar flera brister i den svenska hanteringen av SLKIU asylärenden. Dessa brister presenterade av Gröndahl (2020a) ter sig dessutom finna stöd bland andra nationella undersökningar (se Hedlund & Wimark 2018; Politidis Palm & Naji 2020). Därtill går det att knyta an till internationella undersökningar av SLKIU asylärenden som lyfter liknande brister (se A. Lewis 2014; Akin 2017; Dhoest 2019; Dustin & Held 2018). Utifrån detta blir det intressant att undersöka ovan nämnda yrkesverksammas perspektiv på den sociala interaktionen under asylutredningen mellan SLKIU asylsökande och Migrationsverkets handläggare. Denna undersökning hoppas därmed kunna inta en kompletterande plats i förhållande till Gröndahls (2020a) rättsdogmatiska undersökning, vilken denna undersökning inspirerats av.

1.2 Syfte och Frågeställningar

Syfte:

Syftet med studien är att undersöka yrkesverksammas perspektiv på den sociala interaktionen mellan asylsökande med sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck (SLKIU) som asylskäl och deras handläggare i förhållande till Migrationsverkets tillförlitlighets- och trovärdighetsbedömningar. Detta görs utifrån Erving Goffmans (2014) dramaturgiska teori och begreppsapparat.

Frågeställningar:

1. Hur resonerar intervjupersonerna kring den asylsökandes användande av olika former av intrycksstyrning för att skapa en trovärdigt framträdande under asylutredning?
2. Vilka framställningsstörningar kan förekomma mellan den asylsökande och dennes handläggare enligt intervjupersonerna?

1.3 Bakgrund

1.3.1 Asylprocessen i Sverige

Första steget i asylprocessen i Sverige är att lämna en ansökan till Migrationsverket. Efter att ansökan registrerats tar Migrationsverket ett beslut om att personen som söker asyl får ett offentligt biträde (Asylrättscentrum 2020). Det offentliga biträdet är en person som förordnats enligt *lag (1996:1620) om offentliga biträde* (SFS 1996:1620). Domstol och myndigheter fattar beslut om att ordna ett offentligt biträde om den asylsökande behöver hjälp för att värna sina intressen.

Migrationsverket kontrollerar även i enlighet med Dublinförordningen (nr 343/2003) att inget annat land har ansvaret att pröva den sökandes asyl (Migrationsverket 2020b).

Nästa steg i asylprocessen är en asylintervju. Under asylintervjun ska den asylsökande beskriva sin situation genom att lämna information om sin bakgrund och berätta om sina asylskäl. För att kunna förbereda sig inför asylutredning rekommenderas den asylsökande att träffa sitt offentliga biträde i början av asylprocessen. Det offentliga biträdet har nämligen i uppdrag att informera den asylsökande om dennes rättigheter, om asylprocessen och om vilka regler som gäller vid svensk asylprövning (Asylrättscentrum 2020).

Under asylintervjun ska en handläggare från Migrationsverket, en tolk och det offentliga biträdet närvara. Bevisbördan ligger därtill på den asylsökande enskilt, vilket innebär att det är den asylsökande som ska bevisa sina asylskäl och sin identitet. Den asylsökande förväntas ge så relevant och detaljrik information som möjligt till Migrationsverkets handläggare som ska fatta beslut i ärendet. Handläggaren för även protokoll över det som sägs i asylintervjun och skickar det sedan till det offentliga biträdet. Asylintervjun varar ungefär 2–3 timmar men om tiden inte anses tillräcklig kan en kompletterande utredning äga rum (Asylrättscentrum 2020).

Efter asylintervjun kontrollerar den asylsökande och det offentliga biträdet protokollet för att kontrollera att den asylsökandes berättelse har uppfattats rätt. Därefter skriver det offentliga biträdet ett yttrande till Migrationsverkets handläggare där biträdet framför varför den asylsökande ska beviljas asyl. Eventuella kompletteringar från protokollet

inkluderas i det här yttrandet. Den asylsökande har därtill rätt att få en kopia av yttrandet (Asylrättscentrum 2020).

Därefter fattar handläggaren från Migrationsverket ett beslut i ärendet. Om den asylsökande beviljas asyl så bokas ett möte med alla parter där den asylsökande får information om vad som kommer hända efter den får uppehållstillstånd. Om inte, bokas ett möte där handläggaren förklarar till den asylsökande varför asylansökan avslås. Den asylsökande kan därefter acceptera eller överklaga beslutet (Asylrättscentrum 2020).

1.3.2 Riktlinjer i svensk asylprövning

Svensk asylprövning använder sig av flera olika lagar, riktlinjer, förordningar, direktiv och praxis i hanteringen av asylärenden (Migrationsverket 2021b).

Det är *Utlänningslagen* (SFS 2005:716) (UtlL) som definierar vem som är flykting enligt 4 kap. 1 §. Sedan 2005 är sexuell läggning en erkänd skyddsgrund för asyl. Därefter har flera olika instanser bidragit till hur flyktingar enligt UtlL ska komma att få asyl via asylprövning. Detta innebär bland annat tillförlitlighets och trovärdighetsbedömningar (TTB) om den asylsökandes tillhörighet i särskild grupp (TSG) och om denna TSG leder till tillräckliga asylskäl utifrån risk för hot, våld och förföljelse.

Två direktiv som är av särskilt intresse vid sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck (SLKIU) asylärenden är asylprocedurdirektivet (2005/85/EG) och skyddsgrundsdirektivet (2004/83/EG). Dessa direktiv är så kallade rättsakter upprättade av Europeiska unionens (EU) institutioner och är bindande för dess medlemsstater. Däremot lämnas deras tillämpningsförfarande till medlemsstaterna enligt artikel 288 i EU-fördrag (Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt). Asylprocedurdirektivet (2005/85/EG) behandlar hur EU:s medlemsstater ska förhålla sig gällande hanteringen av asylärenden. Direktivet sätter miniminormer för hur asylprövningen ska gå till. Skyddsgrundsdirektivet (2004/83/EG) ämnar däremot att skapa miniminormer bland EU:s medlemsstater, som ska utgöra ett gemensamt förhållningssätt till personer som betraktas som flyktingar söker skydd inom unionen.

Migrationsverket använder sig vid TTB av SLKIU asylsökande DSSH-modellen. Modellen är framtagen i syfte av att underlätta hanteringen av SLKIU asylsökande och grundar sig på antaganden om att HBTQ+ personer har universella erfarenheter av; att vara annorlunda, att känna skam, att uppleva stigma och att vara utsatta för hot eller skada (Gröndahl 2020a, ss. 139 ff.). Modellen utgår ifrån att TTB kan göras genom en granskning av de SLKIU asylsökandes inreprocesser och tankar om dessa 'universella' antaganden om inreprocesser (ibid.). DSSH-modellen har däremot fått mycket kritik för inte grunda sig på empiriska studier och sakna verklighetsförankring (se Gröndahl 2020a, ss. 141–146).

1.4 Litteratursökning

Vid litteratursökningar för detta arbete har sökmotorn LUBsearch använts. Sökmotorn ställdes på att endast ta fram litteratur som upprättats år 2010 eller senare. Samtliga artiklar är därtill 'peer reviewed' vilket kontrollerats av sökmotorn. Sökord som skrivits in i sökmotorn är bland annat; "*Queer asylum seekers*", "*asylum investigation*", "*credibility assessment*" och "*SOGIE*".

Flera artiklar gavs som resultat vid litteratursökning på LUBsearch varav sex valdes ut och presenteras i kunskapsläget. Samtliga valda publikationer problematiserar eller behandlar liknande eller samma forskningsfenomen som denna undersökning och bedöms kunna ge en god förståelse av forskningsfenomenet.

Undersökningen förlitar sig även på publikationer från såväl svenska myndigheter, Europeiska unionens (EU) institutioner och organisationer inom civilsamhället. Vidare använder undersökningen sig av svenska författningssamlingen.

2 Kunskapsläge

2.1 Trovärdighetsbedömningar i Sverige

Gröndahl (2020a, s. 30) skriver om två huvudresonemang i avslagsmotiveringar gällande asylärenden relaterade till sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck (SLKIU) i sin rapport. Den första är tillräcklighetsresonemanget som avser de fall där den asylsökandes skyddsbehov inte bedöms tillräckligt för att nå asylstatus. Det andra resonemanget är tillförlitlighets- och trovärdighetsbedömningar (TTB) som behandlar den asylsökandes trovärdighet gällande tillhörighet i särskild grupp (TSG) (ibid.). Dessa två huvudresonemang presenteras även utgöra ~91% av alla avslagsmotiveringar enligt Gröndahls (2020b, s. 3) undersökning (33,3% och 59,8 respektive).

Politidis Palm och Naji (2020) presenterar i anknäytning till TTB, olika kriterier som förekommer bland dessa i en rapport publicerad av RFSL ungdom. Rapporten avgränsar sig till ungdomar som söker asyl utifrån deras SLKIU men kriterierna som presenteras i rapporten bedöms vara oberoende av deras urvalsgrupp. Rapporten bygger på 453 SLKIU ärenden med unga SLKIU asylsökande vars beslut fattats mellan åren 2017–2019. Kriterier är *detaljrikiedom*, *konstanskriteriet*, *allmän trovärdighet* samt *realismkriteriet* vilka presenteras i nedan (Politidis Palm & Naji 2020, s. 41).

Det första kriteriet vi vill behandla är *detaljrikiedom* som innebär att en berättelse är mer tillförlitlig desto mer detaljrikiedom den har. Kriteriet ställer höga krav på detaljrikiedom i SLKIU asylsökandes asylberättelse. Utöver att vara närvarande i samtliga tillförlitlighets relaterade avslag enligt Politidis Palm och Najis (2020, s. 72) undersökning, involverar kriteriet en utförlig beskrivning av de asylsökandes inre emotionella händelseförlopp angående deras tillhörandet av en normbrytande samhällsgrupp (Politidis Palm & Naji 2020, ss. 72 f.). Detta kan problematiseras utifrån att Migrationsverket även har gjort ställningstagandet att vid SLKIU ärenden så finns det inte några fel eller rätt svar angående den asylsökandes upplevelser och känslor kring sin identitet då dessa är högst individuella (Politidis Palm & Naji 2020, s. 75). När det gäller *konstanskriteriet* innebär det att asylsökandes berättelse måste vara sammanhängande och inte innehålla motstridiga fakta för att anses som tillförlitlig. Kriteriet kan utifrån detta verka vara relativt lätt uppnått.

Politidis Palm och Naji (2020, s. 79) menar däremot att de SLKIU asylsökandes berättelser innehåller flera moment och processer som i många är både motstridiga och icke-sammanhängande vilket gör kriteriet svår uppfyllt. I Politidis Palm och Najis (ibid.) undersökning förekommer därtill konstantkriteriet vid 15 av 21 granskade ärenden (71%).

Ett annat kriterium är *allmän trovärdighet* som innebär en analys av asylsökandes beteende snarare än en granskning av dennes utsaga. Det här kriteriet är därtill kopplat till *sent anförda skäl*, det vill säga att den asylsökande lyfter deras SLKIU relaterade asylskäl senare under asylutredningen än dess start skedde (Politidis Palm & Naji 2020, ss. 80 ff.). Däremot ska sent anförda asylskäl av SLKIU inte per automatik legitimera en misstro av detsamma (ibid.). Det sista kriteriet är *realismkriteriet* som innebär att den asylsökandes berättelse måste vara realistisk för att uppfattas som tillförlitligt. För att berättelsen ska anses realistisk måste den stämma överens med övrig information som handläggare får, exempelvis landinformation (Politidis Palm & Naji 2020, s. 83).

Migrationsverkets TTB beskrivs utifrån dessa lyfta kriterier ha flera inofficiella förväntningar på vad en *trovärdig* muntlig utsaga innebär. Dessa förväntningar beskrivs även fungerar i praktiken som krav vid den asylsökandes TTB (jmf Gröndahl 2020a, ss. 43 f.). Dessa förväntningar bygger på antagande om att SLKIU asylsökande har universella och gemensamma erfarenheter och egenskaper (Gröndahl 2020a, ss. 73 f.). Flera undersökningar beskriver därtill dessa antaganden som förutfattade meningar och stereotyper kring HBTQ+ personer och deras beteende (Gröndahl 2020a, s. 62; Hedlund & Wimark 2018, s. 261; Politidis Palm & Naji 2020, s. 64). Däremot är forskning både utanför och inom Sverige om SLKIU asylärenden väldigt begränsad (Hedlund & Wimark 2018, s. 258).

2.2 Trovärdighetsbedömningars problematik

A. Lewis (2014, s. 959) skriver i artikeln *Gay? prove it! – the politics of queer anti-deportation activism* om hur det råder en "misstroskultur" bland migrationsmyndigheter i Storbritannien. A. Lewis behandlar i artikeln Storbritanniens motsvarighet till tillförlitlighets- och trovärdighetsbedömningar (TTB) vid sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck (SLKIU) asylsökande och de hinder som förekommer inom dessa.

A. Lewis (2014, s. 959) skriver att denna misstrokultur leder till att SLKIU asylsökande använder sig av okonventionella handlingar för att undvika utvisning såsom att använda sexuella videoinspelningar i deras bevisning. Det visar sig därtill att dessa TTB inte baseras på SLKIU asylsökandes asylskäl utan i många fall istället på dennes SLKIU och levnadssätt (A. Lewis 2014, s. 962). Detta kan knytas an till kriteriet *allmän trovärdighet* (se Politidis Palm & Naji 2020, ss. 80 ff.) utifrån att SLKIU asylsökandes levnadssätt och beteende blir föremål för Migrationsverkets TTB.

I artikeln *In or out? A queer intersectional approach to 'particular social group' membership and credibility in SOGI asylum claims in Germany and the UK* av Dustin och Held (2018) så presenteras hur ett intersektionellt perspektiv kan ha positiva effekter i hanteringen av SLKIU asylärenden utifrån trovärdighetsbedömningar. Artikeln och dess slutsatser grundar sig på intervjuer och observationer med såväl SLKIU asylsökande, beslutsfattare, advokater och aktivister. Deras studie använder sig av bland annat 40 semistrukturerade intervjuer och 10 observationer av SLKIU domstolsförfaranden.

Ett av de tyngre resonemangen som lyfts i Dustin och Helds (2018, s. 75) artikel behandlar hur beslutsfattare och lagar kring asylhantering och berättigande inte lyckas fånga den verklighet som SLKIU asylsökande lever i. Lagen och dess praxis vid beslutfattande beskrivs bygga på statiska och essentialistiska förväntningar på HBTQ+ personers identiteter vilket inte stämmer överens med hur sexualitet och genus kan förändras över tid (ibid.). I svensk kontext skriver Gröndahl (2020a, s. 26) att SLKIU asylsökande har svårt att tillmötesgå Migrationsverkets liknande föreställningar.

I många av dessa SLKIU ärenden har den asylsökande ofta endast ett tillfälle att presentera sin bevisning under i asylutredningen. I dessa ärenden blir TTB av de muntliga utsagorna ofta avgörande för utredningen (Politidis Palm & Naji 2020, s. 49; Hedlund & Wimark 2018, s. 259). Det är bland annat denna brist på kompletterande utredningar begränsar SLKIU asylsökandes möjligheter till skydd och asyl.

I rapporten *Kvalitet i svensk asylprövning* av Feijen och Frennmark (2011, ss. 6 f.) analyseras Migrationsverkets tillämpning av *1951 års konvention angående flyktingars rättsliga ställning*. Rapporten grundar sig på 56 observationer av SLKIU asylutredningar under åren 2009–2010 och en granskning av 200 beslut år 2009.

Feijen och Frennmark (2011, ss. 190 f.) skriver i rapporten att Migrationsöverdomstolen uttryckt att TTB inte är nödvändiga i de fall där det står klart att den asylsökande kommer från ett visst land där förhållanden eller omständigheterna är tillräckliga för att få uppehållstillstånd och därmed rätt till skydd. Rapporten lyfter däremot att Sverige har blivit dömd av FN:s tortyrkommitté på grund av brister i TTB vid flera tillfällen (Feijen & Frennmark 2011, ss. 191 f.).

Gröndahl (2020a, s. 119) skriver i samband med detta att Sverige inte uppfyller internationell rätt och internationella råd angående hantering av SLKIU asylärenden. I rapporten framkommer att bedömningar gällande SLKIU asylsökande har bristande enhetlighet (ibid.). Med bristande enhetlighet menas att nästintill identiska ärenden olika beslut. Det visar sig att handläggarens antaganden och tolkning av landinformation är avgörande för dess bedömningar (Gröndahl 2020a, ss. 122 ff.). Det som anses av en handläggare som välgrundat motiv för förföljelse av SLKIU asylsökande anses av en annan vara "svagt bevis" trots att de kommer från samma land och utsätts för liknande repressalier (Gröndahl 2020a, s. 122).

I artikeln *Queer asylum seekers: translating sexuality in Norway* av Akin (2017) så behandlas SLKIU asylärenden i Norge. Artikeln grundar sig på 10 semistrukturerade intervjuer som ägt rum åren 2013–2014 (Akin 2017, s. 462). I artikeln beskriver Akin (2017, s. 467) hur norska myndigheter har ett starkt fokus på sexuella aktiviteter i SLKIU asylärenden vilket han lyfter som problematiskt då det reducerar personers identiteter till deras sexuella handlingar och att det blir svårt för den asylsökande att kunna presentera en övertygande bevisning. Detta kan även knyttas an till A. Lewis (2014, s. 965) artikel som menar att det i Storbritannien utvecklats ett nytt fokus på den SLKIU asylsökandes sexuella liv och handlingar till skillnad från dess identitet.

I den omfattande rapporten *Fleeing homophobia* presenteras olika EU medlemsstaters hantering och behandling av SLKIU asylärenden (Jansen & Spijkerboer 2011). Rapporten bygger på data insamlad av nationella experter från EU:s medlemsstater förutom Estland, Lettland och Luxemburg, vidare presenteras data även från Norge i rapporten (Jansen & Spijkerboer 2011, s. 16). Rapporten visar på en återkommande svårighet med att bedöma sanningen i SLKIU asylärenden med anledning av individuella egenskaper som SLKIU innebär. Olika individer har olika förutsättningar och erfarenheter vilket gör ett universellt antagande av vad en sann asylberättelse innebär och karaktäriseras av orealistisk (Jansen & Spijkerboer 2011, s. 47). TTB tillämpning beskrivs därmed vara väldigt problematisk utifrån att de grundas på antaganden om hur en "riktig" HBTQ+ person ska bete sig eller hur ska denne agera (ibid.). UNHCR, FN:s flyktingorgan uttrycker att subjektiva förekommer i SLKIU asylärenden och att dessa bedömningar leder till det så kallade *spekulativa argument* (jmf Gröndahl 2020a, s. 61). Spekulative argument innebär att handläggaren baserar sina beslut på egna antaganden om asylsökandes ursprungsland utan att verifiera om den där informationen stämmer med pålitliga källor (se Feijen & Frennmark 2011, s. 192; Gröndahl 2020a, ss. 61 ff.).

Vidare skriver Akin (2017, ss. 460 f.) om hur diskretions kravet kommit ta ny form efter avskaffande och att 'frivilligt' diskreta i många fall ges avslag. Gröndahl (2020a, s. 30) skriver i samband med detta om hur SLKIU asylsökande behöver bete sig tillräckligt avvikande enligt Migrationsverket så att förföljelse kan förväntas för att inte anses som 'frivilligt' diskreta. Följaktligen anses de SLKIU asylsökande lever öppet och 'synligt' med sin SLKIU som asylberättigade medan personer som bedömdes leva frivilligt 'diskret' inte ansågs berättigade till asyl. Detta beskriver det så kallade *diskretionsresonemanget* vilket menas med migrationsmyndigheterna resonemang om att SLKIU kan dölja sin SLKIU för att undvika förföljelse, vilket är otillåtet enligt såväl svensk som internationell rätt (ibid.). Vidare skriver Gröndahl (2020b, ss. 7 f.) i samband med detta i svensk kontext, att diskretionsresonemanget är närvarande vid ~16,5% av alla granskade avslagsmotiveringar som grundar sig på TTB.

2.2.1 Skilda problematiker inom HBTQ+ gemenskapen

Det finns även studier som visar att monosexism; idén om att heterosexualitet eller homosexualitet är mer legitimt eller överlägset än bisexualitet/pansexualitet, är närvarande vid SLKIU asylärenden (Dustin & Held 2018, s. 81). Monosexism och dess förekommande gör att personer som identifierar sig som exempelvis bisexuella, eller har relationer med män och kvinnor, misstros i asylutredningen och utsätts för ytterligare ifrågasättande (jmf A. Lewis 2014, ss. 994 f.; Dustin & Held 2018, s. 81).

Vid asylutredningar där den asylsökande är bisexuell visar det sig att Migrationsverket förutsätter att det inte finns starka motiv till asyl då personen är bisexuell och därmed kan "välja" att vara med en person av det motsatt kön för att undvika förföljelse (Gröndahl 2020a, s. 91). Om den asylsökande har barn eller har varit gifta med personer av det motsatt kön minskar trovärdigheten och de riskerar bli nekad asyl (jmf A. Lewis 2014, ss. 964 ff.) Dessa resonemang kan knytas an till det så kallade *diskretionsresonemanget*, då det rapporteras förekomma vid avslagsmotivering av asylärenden med bisexuella asylsökande. Detta då en utgår från idén att en bisexuell person kan "välja" att leva enligt normen och på så sätt undvika förföljelser. Även lesbiska asylsökande kan anses ha möjlighet att kunna leva utan hot och förföljelser i hemlandet under diskretion (A. Lewis 2014, s. 964 ff.).

Det finns även antaganden om att lesbiska kvinnor inte riskerar förföljelser i lika stor utsträckning som homosexuella män. Lesbiska kvinnor antas endast vara utsatta för verbal diskriminering och fördomar istället för annan typ av våld (Gröndahl 2020a, s. 92). Enligt migrationsdomstolar blir inte lesbiska kvinnor utsatta för sexuellt våld och förföljelser vilket saknar adekvat stöd i aktuell forskning (ibid.). Därtill framgår det i A. Lewis' (2014, s. 964) artikel att en ökad nivå av bevisbörda ställs på lesbiska kvinnor för att bevisa deras sexuella läggning och att göra denna läggning 'synlig'. Lesbiska asylsökande beskrivs i samband med detta frågas ut under asylutredningar om såväl deras användning av sexleksaker och föredragna sex ställningar (A. Lewis 2014, s. 965).

Vidare skriver Jansen och Spijkerboer (2011, s. 7) att bisexuella och lesbiska asylsökande som inte har ett beteende i linje med de stereotyper som tillämpas vid bedömningar av SLKIU asylärenden kan bli exkluderade från internationellt skydd.

Gällande transpersoner har situationen ytterligare en problematik. Det visar sig att migrationsverket blandar begrepp könsidentitet, könsuttryck och sexuell läggning (Gröndahl 2020a, s. 94). Trots UNHCR:s riktlinjerna och UtIL (SFS 2005:716) förarbeten menar att könsidentitet och sexuell läggning är två separata asylskäl som ska prövas var för sig, visar det sig i rapporten att det råder en okunskap om de olika begrepp bland migrationsmyndigheterna när det gäller utredning och bedömning av asylskäl (Gröndahl 2020a, s. 94).

2.2.2 Västerländska antaganden och stereotyper

Flertalet studier indikerar att den här problematiken gällande tillförlitlighets- och trovärdighetsbedömningar (TTB) vid asylutredningar beror på det som författarna beskriver som västerländska uppfattningar och heteronormativa föreställningar vilka beskrivs finnas i det svenska samhället (Gröndahl 2020a, s. 78; Hedlund & Wimark 2018, s. 259; Politidis Palm & Naji 2020, s. 64). Hedlund och Wimark (2018, s. 270) beskriver att västerländska stereotyper och förutfattade idéer har stor påverkan på asylberättelsernas TTB där landinformation visar på att ursprungslandet präglas av patriarkala värderingar. Berättelser där det framkommer någon form av stöd eller förståelse till den asylsökande minskar trovärdighet och därmed minskar möjligheter att kunna få asyl. Detta beror på att handläggaren anser berättelsen som icke realistisk utifrån sin egen föreställning om landet, vilket kan kopplas till *realismkriteriet* (Politidis Palm & Naji 2020, ss. 83 ff.). Den information som handläggare har om vissa länder där homosexualitet är kriminaliserad eller där HBTQ+ personer utsätts för repressalier generaliseras och används i många fall för asylsökandes nackdel. Migrationsverkets resonemang av hur det är i patriarkala samhällen där homosexualitet är kriminaliserad kan ses som ej förenlig med individers aktörskap och ofta mod som krävs vid stöd och skydd till personer och asylsökande med icke heteronormativ sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck (SLKIU) (Hedlund & Wimark 2018, s. 273). Följaktligen behöver de asylsökandes berättelser motsvara de idéer

och stereotyper som handläggaren innehar för att bedömas ha trovärdig tillhörighet i särskild grupp (TSG) (Hedlund & Wimark 2018, s. 272).

Dhoest (2019) skriver i artikeln *Learning to be gay* om SLKIU asylsökandes situation i Belgien. Dhoest (2019, s. 1078) artikel använder sig av såväl annan litteratur som intervjupersoner - både civilt engagerade och SLKIU asylsökande - vid sin behandling av ämnet. Dhoest (2019, s. 1082) hävdar att SLKIU asylsökande behöver framföra en så kallad västerländsk sexuell identitet vid dess TTB för att nå asylstatus. Dhoest (ibid.) menar att denna västerländska sexuella identitet utgörs av ett igenkännbart narrativ av komma-ut processen och självupptäckelseprocessen av sin SLKIU. På grund av detta blir även framförningen av ens asylskäl och den så kallade västerländska sexuella identiteten ytligare beroende av vilken terminologi som de SLKIU asylsökande använder sig av (Dhoest 2019, s. 1086).

Dustin och Held (2018, s. 80) skriver om liknande problematik bland handläggare i Tyskland och Storbritannien, och att även dessa utgår ifrån västerländska idéer vid deras trovärdighetsbedömning och hantering av SLKIU asylärenden. Dustin och Held (2018, ss. 80 f.) skriver vidare att dessa västerländska idéer saknar evidens i modern forskning och att det är därigenom orimligt att ställa krav på att den asylsökande med HBTQ+ identitet ska efterfölja västerländska idéer om en specifik queer 'livsstil'. Det förekommer i samband med detta flera andra internationella artiklar om det västerländska perspektivets roll och betydelse i andra länders hantering av SLKIU asylärenden (A. Lewis 2014, s. 962; Akin 2017, s. 469; Dhoest 2019, s. 1082). Dustin och Held (2018, s. 81) resonemang om vikten av att lyfta hur ett transnationellt perspektiv på sexualitet och genus kan bidra med ny kunskap inom fältet och avkolonisera det queera forskningsfältet, kan därmed anses legitimeras.

Hedlund och Wimark (2018, s. 258) lyfter hur frågan om den asylsökandes verkligen har TSG, i detta fall HBTQ+ gemenskapen, har kommit att bli en central del av asylutredningen och ett stort hinder för många att få asylstatus med SLKIU asylskäl. Akin (2017, s. 469) beskriver hur SLKIU asylsökande behöver använda alla tillgängliga medel för att lyckas införskaffa sig en trovärdig HBTQ+ identitet och hur detta leder till en

bekräftelse och cementering av de fördomar och stereotyper som finns inom länder migrationsmyndigheter om vad det innebär att vara icke-heterosexuell. Dessa idéer bygger dessutom till stor del på den västerländska förståelsen av queer personers öppna livsstils vilken sällan är förenlig med de asylsökandes egna erfarenheter som HBTQ+ person (ibid.).

2.3 Att göra queerness i asylprövning

Akin (2017, s. 469) skriver om hur sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck (SLKIU) asylsökande behöver *göra queerness* för att kunna anses trovärdiga i sitt asylärende som tillhörighet i särskild grupp (TSG). Akin (ibid.) beskriver hur den konceptualisering, d.v.s. beskrivning och presentation av att *göra kön* kan istället tillämpas utifrån ett queer sammanhang. Akin (ibid.) beskriver hur SLKIU asylsökande anstränger sig för att göra sig *läsbara* genom att *göra queerness* och på så vis bli skydds berättigade genom asylsystemet. Den asylsökande *gör queerness* genom att efterfölja de socialt förnimmelbara guidande mönstren i samhället, vilket i kontakt med dess omgivning gör den asylsökande *läsbar* som queer. Enligt Akins (ibid.) resonemang behöver SLKIU asylsökande därmed förhålla sig till determinerande idéer och stereotyper för att bli förstådda och *läsbara* som queer och inte något annat. Akin (2017, s. 470) lyfter även hur SLKIU asylsökande kan *göra queerness* trots att uppträdande inte stämmer överens med deras vardagliga beteende och på så vis skapa en '*uppfattad queerness*'. En '*uppfattad queerness*' kan ge den asylsökande möjligheten att skapa en bild av sig själv i större utsatthet vilket medför ett större skyddsbehov vid dess tillförlitlighets- och trovärdighetsbedömning (TTB) hos migrationsmyndigheterna (ibid.).

Akin (2017, s. 472) skriver i samband med detta att SLKIU asylsökande inte kan presentera en genuin bevisning av deras asylskäl då deras SLKIU ställs under stor press där fel presentation leder till avslag och utvisning. SLKIU asylsökande beskrivs följaktligen som aktiva deltagare i asylutredningen med eget aktörskap och eget *görande av queerness* (ibid.).

3 Teori

Nedan presenteras de teoretiska ramverk och begrepp som anses relevanta för vår studie kring den sociala interaktionen mellan asylsökande med sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck (SLKIU) som asylskäl och migrationsverkets handläggare.

3.1 Erving Goffmans dramaturgiska perspektiv

Vi har valt att använda oss av Erving Goffmans (2014) dramaturgiska perspektiv som presenteras i den svenska utgåvan *Jaget och maskerna: en studie i vardagslivets dramatik*. Det dramaturgiska perspektivet grundar sig i en analys av människors vardag där jaget förstås i process och i relation till andra. I sin behandling av det sociala samspelet anammar Goffman (2014) teatervärldens terminologi och han får därigenom en omfattande begreppsapparat för sitt perspektiv och sin analys vilka presenteras i efterföljande avsnitt.

Den dramaturgiska angreppsmetoden är därtill enligt Goffman (2014, s. 209) ett sätt att inom en given inrättning ordna fakta genom att beskriva de olika intryckstyrningstekniker som används, i förhållande till den givna inrättningen och de närvarande aktörernas identiteter. I denna undersökning är den givna situationen asylutredningen och aktörerna är den asylsökande med sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck (SLKIU) som asylskäl. Den dramaturgiska angreppsmetoden bedöms därtill bidra på till analysen inte påverkas åt någon förutbestämd riktning på grund av angreppsmetoden. Detta med anledning av att den dramaturgiska angreppsmetoden endast ordnar fakta och inte besitter egen förståelse av vare sig asylutredningar eller andra migrationspolitiska frågor (ibid.).

Det dramaturgiska perspektivets syn på individens *jag* som en produkt utifrån sociala processer och relationer gör även att den dramaturgiska angreppsmetoden inte moraliserar individers handlingar, utan beskriver dessa som antingen dramaturgiskt stärkande eller dramaturgiskt försvagade (se Goffman 2014).

3.1.1 Interaktion, aktör och framträdanden

Den *sociala interaktionen* definierar Goffman (2014, s. 23) som individer i varandras omedelbara närvaro där ömsesidig påverkan på varandras handlingar och varande. En

individ i interaktion benämns vidare som en *aktör*. Aktören kan sedan i interaktionen presentera sig själv genom flertalet aktiviteter såsom; handling, utstyrsel såsom kläder och språk som tillsammans påverkar andras intryck av densamma. Dessa samlade aktiviteter och dess påverkan på andra kallar Goffman (ibid.) för aktörens *framträdande*. När en aktör framträder riktar den även sitt framträdande mot en så kallad *publik* vilka förväntas övertygas av dess framträdande (ibid.).

3.1.2 Intrycksstyrning och intrycksstyrningstekniker

För att förstå dessa begrepp är det givande att sätta de i sammanhanget av individens *intrycksstyrning* vilket beskriver hur individen styr andras perception av denne själv (Goffman 2014, s. 9). *Aktörer* använder sig av intrycksstyrning under deras framträdanden genom att samordna flera *aktiviteter* som stärker deras framträdande. I sina framträdande kommer de agerande försöka ge intryck av att de upprätthåller de samhälles sanktionerade normerna som de själva och deras framträdande bedöms utefter, skriver Goffman (2014, s. 217). En viktig distinktion är däremot att agerande inte ämnar uppfylla dessa normer utan endast att ge intrycket av att de uppfyller normerna. Både aktören och dess framträdande deltar därigenom i en s.k. *socialisationsprocess* och *socialiserar* i enlighet eller i linje med existerande förväntningar och förutsättningar hos interaktionens sammanhang (Goffman 2014, s. 39).

Ett begrepp som är kopplat till intrycksstyrning är *idealiserings* som innefattar ett framträdande där aktören vill framhäva sig själv mer i linje med samhällets sanktionerade värden än vad som är stämmer med verkligheten (*positiv idealisering*) (Goffman 2014, s. 39). Det förekommer dock situationer där aktören vill framhäva sig inneha lägre status än vad denna egentligen innehar (*negativ idealisering*) (Goffman 2014, ss. 41 ff.). Vid negativ idealisering behöver dock aktören ta hänsyn till de observatörens redan etablerade uppfattning för att nå en övertygelse (Goffman 2014, s. 43). Om idealisering används i framträdanden som har en verklig anknytning så gäller begreppet *förvrängning* (Goffman 2014, s. 60) framträdanden som inte stämmer överens med någon tolkning av verkligheten vilket även aktören är medveten om i sitt framträdande. En aktör kan även använda sig av *publiksegregation* för att säkerställa att dennes framträdande och roll inte motstrider

tidigare eller planerade framträdanden för annan publik i annan inramning (Goffman 2014, s. 50).

I det dramaturgiska perspektivet nämns även begreppet *mystifikation* (Goffman 2014, ss. 64 ff.). Det avser när individen eller aktören väljer att dölja eller understryka vissa delar eller detaljer under själva framträdandet vilket bidrar till att skapa distans till publiken. Detta ger aktören kontroll och spelutrymme som denne kan använda för att kontrollera hur publiken uppfattar framträdandet. Goffman (2014, ss. 64 f.) beskriver denna distans till publiken och dess betydelse för framträdandet som *mystifikationstillstånd*.

3.1.3 Regioner

Dessa framträdande tar plats inom *regioner* där intryck och perception avgränsas genom olika så kallade kommunikationsmedium. Glasväggar som tillåter en att se igenom men inte höra eller tunna träväggar som gör det motsatta är exempel på kommunikationsmedium. När en studerar ett specifikt framträdande kan en använda sig av de två regioner; *den främre regionen* och *den bakre regionen* (Goffman 2014, ss. 97 & 101).

Den *främre regionen* är den region där aktörens framträdande tar plats eller där det skulle kunna ta plats (Goffman 2014, s. 97). Goffman (2014, s. 98) menar att inom den *främre regionen* försöker aktören upprätthålla de normer som finns på denne. Den bakre regionen definieras däremot som den regionen där de aspekter som döljs i framträdandet av aktören finns, vilka som kan skada framträdandet om de hamnar i den *främre regionen* (Goffman 2014, s. 101). Den *bakre regionen* används som en möjlighet för aktören att kunna reflektera över sitt framträdande, lämna roller och fasaden åt sidan (Goffman 2014, s. 102). Den *bakre regionen definieras* även som ett säkert område där publiken inte finns och därmed är det inte möjligt att tränga in. Goffman (2014, ss. 199 f.) menar även att tillgängligheten till den *bakre regionen* inte enbart kontrolleras av aktörerna utan även de andra, som publiken, vilka inte tenderar att närma sig regioner som de saknar en invit till.

3.1.4 Roller och ärlig/cynisk aktör

Goffman (2014, s. 23) menar att de egenskaper individen framhäver är beroende av det sociala sammanhang individen rör sig i. Dessa egenskaper som väljs ut vid en specifik situation formar det som kallas för *roll* eller *rutin* (ibid.). Individer kan enligt Goffman spela flertal roller vilka som används vid specifika situationer. Alla dessa roller är en del av jaget och förväntas uppfylla de förväntningar och krav publiken har. En individ kan ha en professionell roll som läkare och samtidigt en roll som mamma eller hustru. Vidare kan en aktör använda sig av *manér* - en uppsättning av aktiviteter och stimuli för själva ögonblicket - och på så vis signalera till andra närvarande vilken *roll* denne förväntas erhålla under den bildande eller pågående interaktionen (Goffman 2014, s. 30).

Vid social interaktion förväntas att aktören ska övertyga publiken om att dennes framträdandet är av en genuin karaktär. Det vill säga att det som förväntas är att publiken tror och tar på allvar det man ser. För att detta ska ske krävs att aktör tror på sin roll, det här definieras som en *ärlig aktör* (Goffman 2014, s. 25). När aktören inte tror på sin egen roll men som antingen är likgiltig inför genomförande av framträdandet eller vill presentera sitt framträdande som pålitligt kallas denne för en *cynisk aktör* (Goffman 2014, ss. 25 ff.). Den cyniske aktören skiljer mellan dennes uppträdande och rollen som har tilldelats och jaget. Detta är motsatsen till den ärlig aktören då denne tar rollen som en del av jaget och internaliserar rollen in i jaget.

Diskrepanta roller är ett annat begrepp som framkommer i Goffmans (2014, s. 130) teori. Begreppet avser roller som genererar motstridiga krav. Det innebär att på grund av någon anledning spelar aktören eller teammedlem inte den roll som denne har blivit tilldelat. Aktörer agerar som en del av publiken, ett annat team eller en annan aktör för att kunna få information om framträdandet eller få information om teamets hemligheter. När denna information används för att sabotera eller förstöra framträdandet kallas det här för *destruktiv information* vilket sätter på spel själva framträdande uppsättning (Goffman 2014, s. 126). I *Jaget och maskerna* beskriver Goffman (2014, ss. 130 ff.) olika typer av diskrepanta roller som exempelvis: angivaren, lockfågeln, smygkontrollanten, konkurrentspionen, medlaren, icke-personen, servicespecialisten och kollegan.

3.1.5 Fasad, inramning och kollektiva representationer

Ett efterföljande begrepp som anses relevant i Goffmans (2014, s. 28) dramaturgiska perspektiv är *fasaden*. Det här begreppet avser den expressiva utseende eller utrustning som aktören använder sig av vid framträdanden framför publiken. En viktig del av fasaden är dess inramning som avser bakgrunden där framträdandet tar plats (Goffman 2014, s. 29). *Inramning* består av möbler, rum och övrig dekoration och är i de flesta fall platsbunden. Det innebär att aktören måste ta till sig till lämpliga platsen innan framträdandet börjar och att denne måste även lämna platsen när framträdandet tar slut. En annan komponent som består fasaden är den *personliga fasaden* som betecknar de detaljer som publiken identifierar med aktören (Goffman 2014, s. 30). Fasaden avser när aktören fastställer vissa delar av framträdandet för att definiera en viss situation framför publiken. De här detaljerna som nämns kan exempelvis vara kläder, utseende, hållning, sätt att tala och ansiktsuttryck. Fasaderna kan även komma att institutionaliseras till *kollektiva representationer* vilka besitter abstrakta stereotypiska förväntningar som är nästintill oberoende av den interaktion de verkar inom (Goffman 2014, s. 33).

3.1.6 Team och dramaturgiskt samarbete

Goffman (2014, s. 75) använder i sin teori begreppet *team* för att beskriva en grupp av individer eller aktörer som framträder tillsammans. Ett exempel på team kan vara en familj, ett fotbollslag eller en skolklass. *Teammedlemmar* är beroende av varandra och behöver samarbeta för att genomföra ett övertygande framträdande (Goffman 2014, s. 77). Goffman (2014, ss. 186 ff.) beskriver att relationer mellan teammedlemmar grundas på lojalitet, disciplin och pålitlighet. Varje teammedlem är tvungen att lita på att andra teammedlemmar kommer att framträda på ett adekvat sätt trots att medlemmar har möjlighet att förstöra framträdandet med ett olämpligt beteende (Goffman 2014, s. 77). Inom team förekommer därmed ofta en hög nivå av *förtrolighet* vilket kan beskrivas som tillit byggt på medberoende för deras *teamframträdande* (Goffman 2014, s. 78). Goffman (2014, s. 79) använder sig av begreppet *dramaturgiskt samarbete* för att ringa in samtliga roller, rutiner och funktioner hos teamet som dess teammedlemmar tar för att skapa en s.k. given definition av situationen som ett teamframträdande kan byggas upp med, utgöra eller leda upp till.

Ett team är beroende av att varje teammedlem döljer eventuella misstag som kan uppstå bakom kulisserna eller under aktivt framträdande för att hindra publiken från att uppmärksamma dessa (Goffman 2014, s. 189). En medlem som begår misstag som avslöjas eller uppmärksammas tvingar därigenom sina teammedlemmar att samarbeta för att rädda framträdandet. Dessa misstag som motverkar teamframträdandet kan beskrivas inom två kategorier nämligen; *sabotage* eller *fördärv* (Goffman 2014, s. 77). För att underlätta särskiljning av dessa kommer *sabotage* begreppet användas vid beskrivning av medvetet motverkande av ett framträdande från en teammedlem medan *fördärv* kommer användas vid beskrivning av en teammedlem som förhindrar ett lyckat teamframträdande utan att ha avsikt för det. Ett team kan därtill utesluta medlemmar som riskerar att sabotera eller fördärva framträdandet genom att inte följa relevanta normer och konventioner.

Team präglas av enhetlighet bland deras medlemmar (Goffman 2014, s. 78). Var och en har specifika roller som utgör och påverkar teamets framträdande. Goffman (2014, s. 89) nämner även existensen av *regissören*. Det är regissören som ofta tilldelas ansvaret för att realisera det planerade framträdandet (Goffman 2014, s. 90). Regissören behöver därför att se till att alla medlemmar tar den roll som de givits och håller sig till denna, antingen genom att korrigera aktörer som avviker eller genom att stimulera medlemmarna så att deras framträdande tar adekvat form (Goffman 2014, ss. 90 ff.). I flera fall tilldelar även regissören teammedlemmarna deras roller och funktioner för teamframträdandet och därigenom även kraven på dessa (Goffman 2014, s. 91).

Goffman (2014, ss. 155f.) använder sig därtill av begreppet *icensättningsjargon* för att beskriva hur team förbereder sig inför ett framträdande genom att diskutera dess olika delar och eventuella framställningsstörningar, finesser eller aktörer när det inte finns någon observerande publik.

3.1.7 Framställningstörningar

Utöver de intrycksstyrningstekniker som tidigare presenterats kan det förekomma flera olika *störningar* i aktörens framträdande (Goffman 2014, s. 182). Dessa störningar lämnar ofta publiken med förvirring eftersom de behöver förena oförenliga intryck med varandra (Goffman 2014, s. 183). På så vis försvagas den verklighetsbild som framträdandena håller

levande (Goffman 2014, s. 185). *Oavsiktliga gester* (Goffman 2014, s. 182) är en sådan störning och innebär de små handlingar i aktörens framträdande som i sammanhanget kan uppfattas som olämpligt av publiken. En annan störning är det som innefattar *olägligt intrång* (se Goffman 2014, ss. 182 f.). Detta innefattar såväl när en utomstående inträder till den region ett framträdande ges eller när en från publiken rör sig från främre regionen till den bakre och på så vis möter ett annat intryck som är oförenliga med det framträdande som var ämnat att nå de. Vidare kan aktörens tidigare och aktuella aktiviteter misskreditera denna i dess intrycksstyrning vilket Goffman (2014, s. 183) benämner med begreppet *felsteg*. Utöver dessa begrepp använder Goffman (2014, s. 184) sig av *scener* för att beskriva de fall när antingen aktören, teamet eller publiken slutar att efterfölja det konsensus som omfattar framträdandet och/eller interaktionen. När scener uppstår blir det tidigare framträdandet ersatt av ett nytt och de team som är närvarande finner sig, enligt Goffmans (ibid.) resonemang, ofta i nya konstellationer.

3.1.8 Försvarsattribut och -egenskaper

För att ett framträdande ska kunna klara av eventuella störningar behöver aktören eller aktörerna involverade ha vissa försvarsattribut eller försvarsegenskaper som kan hjälpa de bevara sitt framträdande. En sådan försvarsegenskap är *dramaturgisk lojalitet* (Goffman 2014, ss. 186 ff.). Aktörer inom team som är dramaturgiskt lojala håller sig till framträdandet utan att avvika från det. De ger därmed inte under interaktion andra framträdande än det som de ämnat ge. En annan försvarsegenskap är *dramaturgisk disciplin* (Goffman 2014, ss. 188 ff.). Dramaturgisk disciplin innebär flera olika kompetenser nämligen; att kunna behålla känslomässig kontroll under sitt framträdande, kunna genomföra framträdanden utan oavsiktliga gester samt att ha god kontroll över sina ansiktsuttryck och sitt röstläge under framträdandet (*uttrycks kontroll*). Den tredje försvarsegenskapen Goffman (2014, ss. 190 ff.) lyfter är *dramaturgisk försiktighet*. Den dramaturgiska försiktigheten innefattar aktörers framsynthet och planeringsförmåga i sammanhanget av deras framtida framträdanden.

Detta kan gälla hela ledet till framträdandet vilket Goffman exemplifierar genom att lyfta ett teams dramaturgiska försiktighet när de väljer nya teammedlemmar utifrån de tidigare presenterade begreppen dramaturgisk lojalitet och dramaturgisk disciplin för att på så vis

skydda det planerade framträdandet (Goffman 2014, s. 191). Med samma anledning kan begränsning av aktörer inom såväl teamet som publiken inbegripas i begreppet (ibid.). En annan aspekt av dramaturgisk försiktighet är aktörers anpassning av framträdanden utefter publikens information och eventuella informationskällor om aktören eller framträdandet (Goffman 2014, ss. 193 ff.). Vidare lämnar framträdanden större avtryck på en publik om det är den första eller enda interaktion som båda parter deltagit tillsammans i, speciellt om publiken saknar annan given information om aktören.

3.1.9 Publikens beskyddande åtgärder

Goffman (2014, ss. 199 ff.) beskriver även hur publiken kan hjälpa aktörer och team att bevara sina framträdande vilket han benämner som publikens *beskyddande åtgärder*. Goffman (ibid.) använder sig här av begreppet *taktfullhet* för att beskriva hur publiken anpassar sig för att bevara de agerandes framträdande. Detta innefattar bland annat hur utomstående knackar på dörren innan de går in, och därigenom ger rum åt de där inne att ordna sitt framträdande samt hur publiken kan förhålla sig extra tålmodig när en nybörjare träder fram på scenen och ska framträda (Goffman 2014, s. 200). För att dessa beskyddande åtgärder ska ha någon verkan krävs det att de agerande är tillräckligt mottaglig för de signaler publiken ger (Goffman 2014, s. 204). Om en från publiken knackar på dörren för att varna de på andra sidan men utan att de andra hör knackningen faller dennes taktfullhet platt och de agerande har plötsligt att göra med ett s.k. olägligt intrång. Den agerandes framträdande måste även ta hänsyn till de *etikettsregler* som publiken ställer på framförandet (ibid.). Om detta inte görs kan den agerande inte lita på att sina ursäkter och tillrättaläggande försök accepteras av publiken och inte heller publiken kommer uppträda taktfullt.

4 Metod

4.1 Metodologiska överväganden

För att kunna analysera och undersöka den sociala interaktionen mellan asylsökande med sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck (SLKIU) asylskäl och dennes migrationshandläggare har vi använt oss av en kvalitativ ansats. Den fenomenologiska traditionen bedöms vara väl fungerade och tillämpbar för vårt forskningsfenomen då den lägger fokus på individers subjektiva uppfattningar och upplevelser av fenomenen (Bryman 2011, s. 32). Ett annat karakteristiskt drag av den fenomenologiska traditionen, som nämnts ovan är att livsvärlden undersöks i studien genom insamling av texter, objekt eller handlingar. I denna studie är det intervjuer som kommer vara objekt för analys där deras handlingar och uppfattningar undersöks.

För att kunna genomföra vår undersökning med tillhörande analys har vi valt att använda oss av semistrukturerade intervjuer. Semistrukturerade intervjuer bedöms vara en lämplig metod för att insamla empiriska data som anses relevant för vår undersöknings fokus och i linje med vår kvalitativa ansats. Bryman (2011, s. 415) beskriver semistrukturerade intervjuer som flexibla då intervjupersonen har större frihet att styra sina svar under intervjun och samtidigt besvara förutbestämda frågor. Med tanke på att vår studie har som syfte att undersöka yrkesverksammas uppfattningar kring den sociala interaktionen mellan SLKIU asylsökande och dennes handläggare anser vi att den flexibilitet som karakteriserar semistrukturerade intervjuer kan vara till vår studiens fördel. Med flexibla intervjuer ökar dessutom möjligheten att få utförliga och detaljerade svar som innehåller relevanta fakta för vår undersökning och dess frågeställningar (Bryman 2011, s. 413). Semistrukturerade intervjuer är därtill ett vanligt verktyg inom den fenomenologiska traditionen som tillåter insamling av empiri om livsvärlden såsom uppfattningar och upplevelser av olika fenomen (ibid.). På grund av detta bedöms semistrukturerade intervjuer vara en lämplig metod för undersökningen.

Vidare byttes undersökningens målgrupp vid två tillfällen. Först i samband med att vi inte hittade tillräckligt med intervjupersoner för den tidigare målgruppen; SLKIU asylsökande med uppehållstillstånd i Sverige. Undersöknings syfte var då att undersöka den sociala

interaktionen mellan SLKIU asylsökande och deras handläggare utifrån tidigare SLKIU asylsökandes perspektiv. Däremot på grund av svårigheterna att hitta intervjupersoner valde vi att lägga till ytterligare en målgrupp och ändra vårt forskningsfokus till en jämförande studie inom samma forskningsfält. Undersökningens syfte blev därmed att jämföra tidigare SLKIU asylsökande upplevelser med civilt engagerade professionellas för att på så vis kunna dra slutsatser om den sociala interaktionen mellan SLKIU asylsökande och deras handläggare. Undersökning ställdes om en sista gång därefter när en av våra intervjupersoner drog tillbaka sin medverkan. Målgruppen ändrades ytterligare en gång till att den endast civilt engagerade professionella som haft kontakt med SLKIU asylsökande. Undersökningens syfte blev i samband med detta denna undersökningens nuvarande, se avsnitt 1.2.

4.1.1 Arbetsfördelning

Uppsatsens arbetsfördelning har i huvudsak inte fördelats mellan dessa utan har skett tillsammans i samråd över Zoom. Uppsatsen har skrivits på Google Drive vilket har bidragit till att båda författarna har haft möjlighet att skriva och redigera innehållet i ett gemensamt dokument. Plattformen har även bidragit till ett bra samarbete då författarna kan se i realtid vad den andre skriver och har även gjort det möjligt att dela källor med varandra på ett effektivt sätt. Båda uppsatsförfattare har därmed tillsammans deltagit vid samtliga uppsatsdelar och moment. Vid intervjuerna har båda författarna varit närvarande för att ha samma tillgång till det empiriska materialet. Vissa uppgifter som inte inneburit ett analyserat moment har fördelats beroende på tillgänglighet bland uppsatsförfattarna, exempelvis transkriberingen. Detta då båda uppsatsförfattarna har arbetat heltid periodvist under uppsatsskrivandets gång.

4.2 Urvalsmetod

4.2.1 Urval och avgränsning

För att kunna genomföra vår studie har vi valt att göra ett målstyrt urval. Vi kommer att avgränsa vår urvalsgrupp genom att välja personer med direkt hänvisning till frågeställning som kommer undersökas (Bryman 2011, s. 350). Eftersom vår kvalitativa studie kommer genomföras med få undersökningenheter kommer vi lägga vikt till att hitta material som

är relevant och rikt på data i relation till undersökningens syfte och forskningsfrågor då det inte går att generalisera studiens resultat (Lind 2019, s. 162).

4.2.2 Användning av begreppen intervjupersoner och informanter

I denna undersökning tillämpas två begrepp för hänvisningen till undersökningens intervjudeltagare. Begreppet intervjuperson kommer användas i kapitel 1 och kapitel 4 som berör arbetsgången och dess metod vilket gör att begreppet intervjuperson anses lämpligare utifrån vikten av tydlighet och transparens. Detta för att göra arbetsgången så lättillgänglig för läsaren som möjligt. Begreppet informant kommer däremot användas i kapitel 5 och kapitel 6 innehåller analysen och den avslutande diskussionen. Detta för att begreppet anses mer lämpligt utifrån förståelse av intervjudeltagarna som informanter till forskningsfenomenet och deras egen begräsning i detsamma utifrån att de inte är egna parter i asylutredningen.

Bryman (2018, ss. 524 f.) skriver om så kallad *nyckelinformanter* i samband med etnografiska studier. Medan denna undersökning ej är av etnografisk karaktär så blir begreppet givande utifrån att denna undersökningens empiriinsamling skett genom ett fåtal informanter som undersökningen förlitar sig stort på. Detta gör att då får en avgörande roll i undersökningen.

4.2.3 Undersökningspopulation

Undersökningen grundar sig på intervjuer med yrkesverksamma från civilsamhället som har haft kontakt med asylsökande med sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck (SLKIU) asylskäl under deras asylutredning. Dessa ska förstås som informanter till undersökningens forskningsfenomenen.

Denna undersökningspopulation utgörs av fyra yrkesverksamma inom civilsamhället. Bland dessa fyra finns tre olika professioner, nämligen; kuratorer (2), socialrådgivare (1) och asylrättsjurist (1). Samtliga intervjupersoner har därtill en längre erfarenhet av att arbeta med SLKIU asylsökande vilket har bland annat gjort att de kommit i kontakt med flera SLKIU asylsökande. Intervjupersonerna bedömdes utifrån detta kunna ge en fördjupad kunskap om asylutredningens sociala interaktions utformning, förutsättningar

och dess påföljd för enskilda SLKIU asylsökande. Dessa yrkesverksamma från civilsamhället bedöms därtill inneha professionella egenskaper som förvärvats genom utbildningsinstitutioner som föregått deras aktuella yrkesliv. Utifrån detta bör de kunna verbalisera egna reflektioner och iakttagelser på mer lättillgängligt sätt utifrån sociala aspekter. De bedöms vidare även ha mer distans till asylutredningarna än asylutredningarnas parter.

4.2.4 Urvalets representativitet

Eftersom vi har använt oss av en kvalitativ metod bedömer vi kunna genomföra en mindre och begränsad undersökning. Eriksson-Zetterquist och Ahrne (2015, s. 42) skriver nämligen att en mindre kvalitativ undersökning helst ska ha mellan sex och åtta intervjupersoner för att minimera risken av att en medverkandes personliga uppfattningar ska påverka dess slutsats. Vi är medvetna om undersökningens begränsning i denna fråga men bedömer samtidigt att målgruppen kan antas kompensera detta utifrån att de bedöms besitta mer omfattande bild av forskningsfenomenet. Vidare är målgruppen inte begränsad till specifika yrkesroller utan är begränsade till deras koppling till sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck (SLKIU) asylärenden, och erhållen förståelse om dessa. Trots svårigheterna med att generalisera resultaten kan denna studie kunna komma att användas för vidare förståelse av hur asylsökandes situation och asylprocess kan se ut i Sverige, gällande gemensamma faktorer som kan påverka den sociala interaktionen och asylärendens tillförlitlighets- och trovärdighetsbedömningar (TTB).

4.2.5 Urvalsmetod

Denna undersökning tillämpar flera urvalsmetoder för att nå vår målgrupp. Undersökningen använde bland annat *tvåstegsurval* (se Eriksson-Zetterquist & Ahrne 2015, s. 40). Organisationen som valdes enligt *tvåstegsurvalet* och utifrån deras koppling till sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck (SLKIU) asylärenden och rättigheter var RFSL Newcomers. Informationsblad och samtyckesblad skickades och organisationen ombads informera medlemmar och aktiva om undersöknings behov av intervjupersoner. Denna kontakt skedde via deras officiella kommunikationskanaler (E-post) och gav inget resultat för dess syfte. Kontakt togs även via olika Facebookgrupper som vänder sig till yrkesverksamma inom socialt arbete, HBTQ+ personer och nyanlända i Sverige. Detta

kommunikationsmedium kom att bli vår främsta strategi för att finna intervjupersoner då kontakten med RFSL Newcomers inte gav förväntat resultat. Därefter har vi använt *snöbollsurval* som urvalsmetod för att komma i kontakt med en ytterligare intervjuperson. Snöbollsurvalsmetoden innebär att intervjupersoner ombeds att ta kontakt med andra som kan tänkas besitta relevanta erfarenheter och information för undersökningen, denna process upprepas sedan tills önskat antal intervjupersoner uppnåts (se Eriksson-Zetterquist & Ahrne 2015, s. 41). Utifrån vår målgrupp och de svårigheter vi möte initialt under arbetets gång så bedömdes snöbollsurvalet som en lämplig metod (jmf Bryman 2011, s. 196). Därtill fungerar snöbollsurvalet väl för undersökningar som; fokuserar på speciella händelser eller situationer och som har specifika frågeställningar vilket undersökningen bedöms uppfylla (Svensson & Ahrne 2015, s. 41).

Facebook-grupperna gav därmed en intervjuperson och efterföljande snöbollsurval gav ytterligare en. De två resterande intervjupersoner togs kontakt av vardera uppsatsförfattare. En kontakt togs i samband med en föreläsning inom ämnet medan den togs genom via rekommendation av en i dess personliga omgivning. Dessa kontakter togs efter lång tid av fruktlös tillämpning av urvalsmetoderna nämnda i stycket ovan.

När SLKIU asylsökanden var fokus för undersökning i ett första skede, använde vi oss av Facebookgrupper för att kunna få personer som skulle vara intresserade samt *tvåstegsurval* med RFSL Newcomers. Dock förekom det svårigheter utifrån undersökningens ämne att hitta intervjupersoner från denna målgrupp trots undersökningens uttalade anonymitet. En annan svårighet som uppstod var att många av de som var intresserade hade svårigheter att förstå undersökningens tema samt kriterier. Detta på grund av temats och studiens komplexitet.

4.3 Metodens tillförlitlighet, äkthet och autenticitet

Insamling av empiri gjordes genom kvalitativa intervjuer vilket gör att de traditionella tillförlitlighet begreppen validitet och reliabilitet inte är fullt tillämpbara vid bedömningen av undersökningen tillförlitlighet (Bryman 2018, s. 467). Vi kommer följaktligen använda oss av de mer kvalitativt anpassade begreppen *trovärdighet*, *överförbarhet* och *pålitlighet* samt *en möjlighet till att styrka och konfirmera* för att på så vis kunna presentera

undersökningens tillförlitlighet på ett mer ändamålsenligt sätt (ibid.). Avslutningsvis behandlas undersökningens äkthet och autenticitet (se Bryman 2018, s. 470).

4.3.1 Trovärdighet

Bryman (2018, s. 467) skriver att tillförlitlighetskriteriet *trovärdighet* avser inom kvalitativ forskning att resultatet att de undersökta sociala verkligheterna som intervjupersonerna besitter har uppfattats rätt av forskaren.

Trovärdigheten kan anses stärkt utifrån intervjuernas avslutande frågor; (fråga C.1) *Har du känt att du under denna intervju kunnat berätta det du velat?*, och (fråga C.2) *Är det något du hade velat tillägga som du tycker att vi glömt att fråga om?*. Dessa avslutande frågor ger nämligen intervjupersonerna möjlighet till att lyfta nya teman och att berätta huruvida de känt sig bekväma med att delge sin upplevelse av den sociala verkligheten (se ibid.)

Dessvärre har denna undersökning inte använt sig av så kallad *responsvalidering*, vilket hade inneburit att forskaren återkopplat och stämt av med intervjupersonerna huruvida de uppfattat deras utsagor korrekt (ibid.). Detta kan bedöms därmed försvaga undersökningens trovärdighet.

4.3.2 Överförbarhet

Bryman (2018, ss. 467 f.) skriver att tillförlitlighetskriteriet *överförbarhet* avser huruvida undersökningens resultat har så kallad *extern validitet*. Extern validitet används i sin tur för att bedöma om resultatet generaliseras till andra sociala miljöer och situationer (Bryman 2018, s. 466).

Denna undersöknings forskningsfenomen; SLKIU asylsökandes sociala interaktion med deras handläggare har skett via intervjuer med yrkesverksamma från civilsamhället i olika kommuner i Sverige vilket kan anses stärka *överförbarheten*. Samtidigt har undersökning endast ett fåtal intervjupersoner vilka begränsar *överförbarheten*.

Vidare bedöms denna undersökning utifrån dess dramaturgiska kartläggnings funktion nå en mer omfattande nivå av *täta beskrivningar* (Bryman 2018, s. 468). Dessa täta

beskrivningar hjälper nämligen läsare att förstå och ta ställning till undersökningens *databas*, som används vid bedömning av undersökningens *överförbarhet* (ibid.).

4.3.3 Pålitlighet

Bryman (2011, s. 355) skriver om *pålitlighet* och dess betydelse för undersökningen. Begreppet syftar på att man säkerställer en fullkomlig och tillgänglig redogörelse av alla delar i studien.

Denna undersökning undersökningsmetod finns redogjord i detalj och bedöms därmed stärka dess *pålitlighet*.

Vidare är undersökningens *pålitlighet* begränsad på grund av avsaknaden på *respondentvalidering* (se Bryman 2018, s. 466) och *triangulering* (se Bryman 2018, ss. 767–769).

4.3.4 Möjlighet till att styrka och konfirmera

Bryman (2018, s. 470) nämner att det är viktigt att kunna *styrka* och *konfirmera* undersökningens resultat. Med detta menas att forskaren inte ska låta personliga värderingar och idéer påverka undersökningen. Att det finns två uppsatsförfattare bedöms *styrka* och *konfirmera* undersökningen då behandlas av två uppsatsförfattare. Vidare bedöms detta förstärka studiens objektivitet och därmed dess pålitlighet.

4.3.5 Äkthet och autenticitet

Bryman (2018, s. 470) skriver även om *äkthet*, vilket behandlar forskningspolitiska konsekvenser av undersökningen. Bryman (ibid.) nämner flera äkthetskriterier som förstärker studiens äkthet; *ontologisk*, *pedagogisk*, *katalytisk* och *taktisk autenticitet* samt *rättvis bild*.

Angående kriteriet *rättvis bild* så har intervjupersoner olika befattningar i sin professionella roll vilket bedöms vara till studiens styrka. Detta med anledning av intervjupersonernas olika svar, uppfattningar och åsikter bidrar till en *rättvis bild* av forskningsfenomenet.

Dessvärre är det svårt att bedöma om intervjupersonerna har fått en bättre förståelse av ämnet (*ontologisk autenticitet*) eller om studien har bidragit till att intervjupersonen får en bättre bild av SLKIU asylsökandes situation (*pedagogisk autenticitet*) (se Bryman 2018, s. 470). Undersökningens syfte är att få information om deras upplevelser och uppfattningar, och inte ge ny information om forskningsfenomenet. Gällande *katalytisk autenticitet*, som refererar till studiens möjlighet att kunna förändra intervjupersonernas situation, och *taktisk autenticitet* som avser undersökningens kapacitet att bidra intervjupersoner med bättre möjligheter för att vidta de åtgärder för att förbättra sin situation bedöms inte ha ägt rum (ibid.). Därmed försvagas undersökningens *äkthet* och *autenticitet*.

4.4 Bearbetning och analys

Vi har använt oss av en intervjuguide vars frågor valdes utifrån tidigare forskning och undersökningens teoriförankring vilket kom att styra svaren till olika teman såsom roller (se fråga B.6 i bilaga 2). Vid intervjuerna har båda uppsatsskribenter varit närvarande för att undvika eventuella missförstånd och för att ge båda samma tillgång till materialet. Intervjuerna spelades in och transkriberades för att kunna bearbeta det empiriska materialet från intervjuerna.

4.4.1 Tematisk analys

Tematisk analys bedömdes som lämplig analysmetod på grund av undersökningens kvalitativa ansats och teoriförankring (Bryman 2018, s. 702). Den tematiska analysen arbetar likt många andra kvalitativa analysmetoder med kodning (Bryman 2018, s. 698). Bryman (2018, s. 707) skriver vidare om styrande principer vid tematisk analys och att noggrann genomgång av ens material är första steget i analysprocessen. Studiens intervjuer kom därmed att spelas in för efterföljande transkribering vilket gav materialet för kodningsprocessen.

Efter att samtliga intervjuer och deras efterföljande kodningsprocess såg vi över koderna och gjorde flera teman (jmf Bryman 2018, s. 707). Under kodningsprocessen kombinerades teman av koderna (jmf ibid.). I vår undersökning gjordes såväl koder som teman utefter kategorier inom Goffmans (2014) dramaturgiska perspektiv och

begreppsapparat. Tematiseringen och upprättandet av delteman kom därmed att överlappa varandra i vår arbetsgång på grund av vår kodning och tematisering nära sammanlänkning till undersökningens valda litteratur och teori. Därefter behandlades de begrepp och teman som framtaget under kodningsprocessen och tematiseringen för att undersöka om det finns kopplingar mellan de, detta gjordes i mycket nära anslutning till undersökningens teori (jmf Bryman 2018, s. 707). Efter det bearbetades och granskades temana så att de bedömdes legitima utifrån undersökningens syfte. Detta bidrog till att säkerställa temans vikt och betydelse för undersökningen och ledde till skapandet av temana *intrycksstyrning och intryck styrningstekniker och störningar* (jmf Bryman 2018, s. 708).

4.4.2 Kodningsprocessen och tematiseringen

Under kodningsprocessen tillämpades *öppen kodning* enligt Brymans (2018, s. 707) rekommendationer. Öppen kodning innebär att varje rad eller stycke som berör undersökningens forskningsfenomen tilldelas en kod som möjliggör; jämförande, konceptualisering och kategorisering av data, vartefter som de koder som har något gemensamt grupperas i större teman (Bryman 2018, s. 689). Denna gruppering kan även beskrivas som *tematisering* och är en viktig del av den tematiska analysen som presenteras i avsnitt 4.4.1.

Tematisering underlättar analysen och erbjuder en helhetsbild av samtligt empiriskt material. De olika teman kategoriseras för att kunna analysera det empiriska materialet. Teman som valdes är: *Intrycksstyrning och intrycksstyrningstekniker*, och *Störningar*. Dessa teman har använts som övre teman, vars syfte är att de ska inrymma delteman. Detta för att det ska bli enklare att kunna genomföra en analys och kategorisering och välja de koder som har mer relevans för studien och analysen.

Ett av de teman som identifierades under tematisering processen och som var vanligt förekommande var *Störningar*. Det här temat har fördelats i två olika kategorier som i sin tur innehåller olika koder som upprepades vid kodning av data. Temat *störningar* delades upp i två olika delteman; *Framställningsstörningar* och *Kollektiva representationer*. Dessa två kategorier utgörs av olika koder. Framställningsstörningar omfattade följande koder: *Felsteg, Oavsiktliga gester, Scener, Olägligt intrång, Inte taktfull, Misskreditering* och

Missförstånd. Deltemat kollektiva representationer utgörs av koderna: *Kollektiva representationer och fördomar.*

Efter att lämpliga kodning och tematisering gjorde vi ett *framework*. Bryman (2011, s. 529) beskriver framework som ett strategiskt tillvägagångssätt vid genomförandet av tematisk analys. Framework bidrar till att ge en helhetsbild av data för att kunna hantera och bearbeta samtliga koder.

4.4.3 Intervjuer

Det genomfördes sex intervjuer totalt. Två av dessa intervjuer har däremot inte använts i den slutgiltiga versionen av undersökningen. Detta då intervjuerna gjordes i början av arbetets gång när sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck (SLKIU) asylsökande var målgruppen och undersökningen ämnade att undersöka SLKIU asylsökandes egna upplevelser av den sociala interaktionen under asylutredningen.

De två intervjuerna med SLKIU asylsökande och tillhörande transkriberat material raderades i samband med undersökningens omställning (se avsnitt 4.1). Utifrån förändringen av undersökningens målgrupp och därmed även syfte. Även på grund av etiska skäl.

Utifrån rådande pandemi omständigheter valde vi att hålla alla intervjuer via zoom. Intervjuerna har haft en genomsnittlig varaktighet av 45 minuter.

4.5 Etiska överväganden

Lind (2019, s. 166) skriver att det studenters uppsatser inte anses i formell mening som forskning och därmed inte behöver etikprövas men att forskningsetiska frågor därmed inte saknar relevans. De forskningsetiska frågor denna undersökning ställts inför har däremot varit av betydande vikt och format undersökningens forskningsdesign. Vetenskapsrådet (2002) presenterar fyra grundläggande etiska forskningskrav: *informationskrav*, *samtyckeskrav*, *konfidentialitetskrav* samt *nyttjandekrav*.

4.5.1 Informationskravet

För att uppfylla med informationskravet har ett informationsblad tilldelats till samtliga intervjupersoner. Informationsblad innehåller information om syftet med studien, vilket tema som undersöks, vilka vi är och varför vi genomför studien. Vidare har intervjupersoner även fått information om samtyckeskravet samt deras rättigheter i samband med studien som exempelvis deras rätt att avbryta sin medverkan i studien. Information om att deltagandet är frivilligt och anonymt har också meddelats till samtliga deltagare (jmf Vetenskapsrådet 2002, s. 7).

4.5.2 Samtyckeskravet

Samtliga intervjupersoner har blivit informerade om undersökningens syfte och samtyckt till medverkan i undersökningen. De har även blivit informerade om att de under undersökningens gång kan avsluta sitt medverkande om de så skulle vilja. För att kunna få svar från respondenter kommer vi skicka ut information om studien till olika grupper och organisationer där personer som är intresserade kan kontakta oss (jmf Vetenskapsrådet 2002, s. 10).

4.5.3 Konfidentialitetskravet

Materialet har spelats in för att transkriberas och har lagrats på Google drive under undersökningens gång. Datorerna som har tillgång har lösenord för att förhindra obehöriga från att ta del av materialet. Efter att intervjuerna transkriberats raderades de inspelade intervjuerna (jmf Vetenskapsrådet 2002, s. 12).

4.5.4 Nyttjandekravet

För att kunna uppfylla med nyttjandekravet har alla deltagarna informerats om att material och övriga uppgifter i studien kommer användas endast till forskningsändamål och inte för andra syftet som kommersiellt bruk (jmf Vetenskapsrådet 2002, s. 14).

5 Resultat och analys

I det här kapitlet presenteras en analys av det empiriska materialet som samlats in via fyra informanter. Dessa informanter kommer presenteras kort nedan för att underlätta för läsaren att ta del deras egenhet och sammanhang i efterföljande avsnitt.

Informant 1 har tidigare arbetat hos Riksförbundet för homosexuellas, bisexuellas, transpersoners, queeras och intersexpersoners rättigheter (RFSL) som kurator och därigenom kommit i kontakt med sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck (SLKIU) asylsökande. Informant 2 arbetade vid intervjutillfället hos RFSL som kurator och kom därigenom likt informant 1 i kontakt med SLKIU asylsökande. Därtill kom både informant 1 och informant 2 kom i kontakt med SLKIU asylsökande före, under och efter asylutredningen. Informant 3 arbetade vid intervjutillfället som socialrådgivare hos en organisation som arbetar enbart med HBTQ+ frågor inom civilsamhället. I sin roll som socialrådgivare kom denna i kontakt med SLKIU asylsökande. Informant 4 arbetade vid intervjutillfället som en asylrättsjurist hos RFSL med flera års erfarenhet. Informant 4 kom därigenom i kontakt med SLKIU asylsökande inför dess asylutredning alternativt dess överklagande.

5.1 Intryckningsstyrning och intryckstyrningstekniker

Detta tema innehåller deltemana; *intrycksstyrningstekniker, roller, team och försvarsattribut och -egenskaper* vilka förklaras utifrån Goffmans (2014) dramaturgiska perspektiv. Dessa delteman har valts utifrån deras påverkan på den sociala interaktionen och deras koppling till forskning frågeställningarna och undersökningens teori.

5.1.1 Intrycksstyrningstekniker

Undersökningens informanter beskrev flera fall av det som Goffman (2014) beskriver som *förvrängningar* och därigenom *cyniska aktörer*. Dessa *intrycksstyrningstekniker* presenteras ofta som behövliga av informanterna för att skydda den sexuella läggning, könsidentitet och könsuttryck (SLKIU) asylsökandes asyljuridiska rättigheter och person, se nedanstående citat.

Vi förstår att det här är en människa som har ett skyddsbehov den har rätt att få skydd. Men om den ska ha minsta lilla chans att klara det här nästan testet eller frågeformuläret som Migrationsverket felaktigt tillämpar då måste vi berätta för de; du måste prata om en inre process även om du inte gått igenom en inre process, även om du inte känner skam, även om du inte känner negativa känslor inför vem du är så förväntas du ändå prata om det.

Informant 4
Asylrättsjurist, RFSL

Vidare kan citatet ovan jämföras med Akins (2017, s. 472) resonemang om att SLKIU asylsökande inte kan föra en genuin bevisning om de ska erhålla asyl från migrationsmyndigheterna. *Intrycksstyrningstekniker* blir följaktligen - utifrån Akins (ibid.) resonemang - ett måste för *lyckade dramaturgiska framställningar*. Vidare kan en utifrån citatet ovan och Akin (ibid.) argumentera för att tillförlitlighets- och trovärdighetsbedömningarnas (TTB) hårda krav och förväntningar medför en motsvarande ökning av användandet av dessa *intrycksstyrningstekniker*.

Informanterna gav även flera exempel vilka kan analyseras med hjälp Goffmans (2014, s. 102) begrepp *bakre regionen*. När SLKIU asylsökande framträder sig ha tillhörighet i särskild grupp (TSG) och använder sig av *förvrängning* så utesluter den asylsökande flera delar av verkligheten från sitt *framträdande*. För den asylsökande är den *bakre regionen* av stor betydelse då dess användning och undångömning ger den SLKIU asylsökande möjlighet till att presentera trovärdiga framträdande för dess handläggare. Detta bedöms exemplifieras av nedanstående citat med koden *cynisk aktör*.

(...) tyvärr tror jag nog att man är kanske tvungen att spela med lite med de här stereotyperna
(...) det är väldigt sorgligt egentligen för att man fråntas möjligheten att verkligen var den man är och prata utifrån sig själv.

Informant 3
Socialrådgivare

Informanterna beskriver även SLKIU asylsökande som aktiva *aktörer* i kontakt med migrationsmyndigheter och som initiativtagare i form av *aktiviteter* för att stärka deras *framträdande* som TSG. Informant 1 beskriver bland annat detta, se nedanstående citat.

(...) jag hade någon som var medlem på Gay-romeo tror jag och liksom han var ganska effektiv. Han hade skrivit ut massa hemsidor och massa meddelande som han hade skrivit och hade med sig.

Informant 1
Kurator, RFSL

Vidare förekommer det uppgifter om att SLKIU asylsökande filmat sig själva under samlag för att på så vis stärka sin SLKIU. Denna *aktivitet* kan därtill förstås som ett resultat av SLKIU asylsökandes själv upplevda svårighet att göra sin TSG trovärdig för migrationsmyndigheter (jmf A. Lewis 2014, s. 960).

(...) jag har personer som har missförstått det här med bevis och inte som har filmat sig själva när de har sex med sin partner för att sen bevisa för Migrationsverket att de är homosexuella och sen har de blivit avfärdade för att Migrationsverket inte kan ta emot såna uppgifter.

Informant 2
Kurator, RFSL

Goffman (2014, s. 30) beskriver aktörer kan skapa en *personlig fasad* som kan vara genuin eller ej som del av ett framträdande. En *personlig fasad* kan vara en samling av en persons beteende, sätt att uttrycka sig eller handla. Informant 3 beskriver i följande citat den betydelse som den *personliga fasaden* har under interaktionen. Informant 3 berättar hur SLKIU asylsökande behöver förhålla sig till stereotyper för att kunna passa in *rollen* som HBTQ+ person enligt Migrationsverket förväntningar för att kunna bedömas som trovärdig TSG. Citatet nedan visar hur SLKIU asylsökande gör denna anpassning genom att manipulera sin *personliga fasad* för att öka sina chanser för en *lyckad dramaturgisk framställning* som TSG.

Asså... man ska gärna va liksom, klädd på ett visst sätt, röra sig på ett visst sätt, asså den här stereotypiska bilden som finns i samhället överlag inte bara hos Migrationsverket, men som förstärks dock hos Migrationsverket liksom. Det är nog de att man måste typ amen anspela på den heteronormativa bilden av hur en homosexuell är.

Informant 3
Socialrådgivare

5.1.2 Roller

Goffman (2014, s. 23) skriver i sitt dramaturgiska perspektiv om *roller*. I vår studie används begreppet *roller* för att beskriva hur de påverkar *den sociala interaktionen* som en del av *aktörers* intrycksstyrning, det vill säga hur rollen styr de närvarandes uppfattning av densamma och aktörens egna beteende (ibid.). Intervjuerna visar på att den förberedelse som genomförs inför asylutredning samt de strategier som sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck (SLKIU) asylsökande använder för att stärka deras tillhörighet i särskild grupp (TSG) bidrar till att en roll som *asylsökande* skapas. Individen som har den här rollen förväntas uttrycka sina känslor kring sin sexualitet eller könsidentitet samt redogöra för en inre process som denne förväntas genomgå.

Vid utrednings tillfället förväntas den asylsökande kunna redogöra och berätta om en inre process om dennes SLKIU. Dessa redogörelser förväntas därtill innehålla vissa förutbestämda moment vilket skapar problem för de asylsökande då individer upplever sin SLKIU på olika sätt (jmf Gröndahl 2020, ss. 36 ff.). Det har även visat sig att alla asylsökande förväntas ha svar på frågor kring om dessa universella antaganden. Detta trots att de handlar om känsliga situationer, upplevelser eller processer, vilka därtill inte är givna att äga rum (ibid.). Nedanstående citat lyfter hur SLKIU asylsökande behöver förhålla sig till dessa antaganden om inre processer vilka kan liknas med *kollektiva representationer* i sitt *framträdande*.

Jag har även behövt göra en del övertramp etiskt att också behöva förklara vad Migrationsverket kan förvänta sig i form av svar på vad en känsla är. (...) Migrationsverket förväntar sig att du ska ha en inre process och kunna förklara dina känslor kring din situation och det innebär inte att du bara berättar en situation utan du måste förankra det med upplevelse som gör att den här erfarenheten blir tydligt att det är en individuell upplevelse som du haft.

Informant 3
Socialrådgivare

Informanterna berättar därtill att de upplever att endast ett fåtal personer har genomgått Migrationsverkets förväntade inre process, och som därtill känner sig bekväma med att

berätta om den processen. Dessa handlar under Migrationsverkets tillförlitlighets- och trovärdighetsbedömningar (TTB) som *ärliga aktörer*. Dessa *aktörer* handlar därmed i enlighet med Migrationsverkets förväntan på hur en asylsökande ska handla och vara vilket kan kopplas till begreppen *roller* och *kollektiva representationer*. På andra sidan beskriver informanterna den större andelen SLKIU asylsökande som till skillnad inte tror på deras eget *framträdandet* och därigenom handlar som en *cynisk aktör* under asylintervjun.

(...) det handlar inte längre om att bara beskriva vad som har hänt och varför du inte kan återvända vilket asylprocessen ska handla om utan nuförtiden måste du beskriva specifika erfarenheter och känslor och saker som kanske inte har hänt i ditt liv.

Informant 4
Asylrättsjurist, RFSL

I detta avsnitt vill vi även lyfta begreppet *diskrepanta roller*. Begreppet avser situationer där *aktören* inte följer det som förväntas av denne och inte spelar den *roll* som denne har blivit tilldelat. Begreppet *diskrepanta roller* får mer relevans i samband med den *roll* som offentliga biträde har i den *sociala interaktionen* mellan migrationsverkets handläggare och SLKIU asylsökande. Denna *sociala inramning* som asylutredningar utgör och utifrån den SLKIU asylsökandes utsatthet bidrar till att förstärka det offentliga biträdet relevans som *aktör* under *interaktionen*.

Offentliga biträden har som uppdrag att hjälpa den asylsökande i dess *framträdande* hos Migrationsverket som TSG och utifrån detta kan de beskrivas forma ett *team* tillsammans med den asylsökande. Detta kan diskuteras utifrån begreppet *förtrolighet*. Vid brist av *förtrolighet* eller förekomsten av; *störningar*, *sabotage* eller annat som motverkar *teamframträdandet*, så är det den asylsökande som drabbas av den *misslyckade dramaturgiska framställningen* som TSG.

Intervjuerna visar på att SLKIU asylsökande som inledningsvis uppnår en nivå av tillit till sitt offentliga biträde på grund av dennes *roll* kan däremot senare uppleva sig sviken vid situationer som kan jämföras med *sabotage* eller *fördärv av teamframträdande* av deras offentliga biträde. Detta kan därmed påverka den SLKIU asylsökandes *framträdande* som

TSG och leder sin tur till minskad *tillit* hos den SLKIU asylsökande gentemot det offentliga biträdet, vilket bedöms exemplifieras av nedanstående citat.

Ja, jag tror också att många har väldigt stark tillit till sina offentliga biträden att de ska hjälpa de under intervjun och att många uppfattar de inte, offentliga biträden som oftast inte har HBTQI kompetens rycker in och rättar till om Migrationsverket gör övertramp eller säger fel saker, att de blir lämnade väldigt ensamma.

Informant 2
Kurator, RFSL

5.1.3 Team

Här är det lämpligt att behandla begreppet *team*. Goffman (2014, s. 73) beskriver begreppet som en grupp *aktörer* eller individer som *framträder* tillsammans för att upprätthålla eller stärka ett *teamframträdande*. De yrkesverksamma som har deltagit i undersökningens intervjuer bedöms i huvudregel forma *team* tillsammans med de sexuella läggning, könsidentitet och könsuttryck (SLKIU) asylsökande som de kommer i kontakt med genom sin yrkesroll. Yrkesverksamma beskrivs förbereda SLKIU asylsökande inför deras asylutredning vilket kan kopplas till begreppet *iscensättningsjargon* och på så vis stärka de SLKIU asylsökandes *framträdande* som tillhörighet i särskild grupp (TSG).

För att *teammedlemmar* ska kunna göra ett bra *framträdande* behöver de ha kännedom om förväntningarna på den SLKIU asylsökandes *roll* som TSG. Därefter kan de *dramaturgiskt samarbeta* tillsammans för att stärka den SLKIU asylsökandes *framträdande* som TSG. Detta gör att teamets *iscensättningsjargon* och *dramaturgiska försiktighet* får betydande vikt för deras *framträdande* vilket lyfts i nedanstående citat från informant 1.

När man läste utredningar fick man ju liksom en lite klarare bild av liksom, vad ska en säga, vad de generellt kan ställa för frågor och så, och jag kunde väl liksom ta in de, den typen av frågor i min, när vi hade stödsamtal och att liksom amen se när de reagerade på det (...).

Informant 1
Kurator, RFSL

Vidare formar inte Migrationsverkets handläggare och den asylsökande ett *team*. Däremot är *tillit* mellan dem en betydelsefull faktor för den *sociala interaktionen* och dess utveckling. SLKIU asylsökande befinner sig i en mycket sårbar position och är i beroendeställning till dess handläggare som har en maktposition gentemot den asylsökande. Därtill uppger flera informanter att flera SLKIU asylsökande har negativa erfarenheter av kontakt med myndigheter i deras hemland. Informanterna uppger att denna kontakt kan innebära diskriminering, hot eller våld, vilket även lyfts i Gröndahls (2020a, s. 30) rapport. Detta medför ännu mer svårigheter för den asylsökande som under utredningsprocessen förväntas berätta om inre processer som upplevs som väldigt intima och privata (jmf Gröndahl 2020a, s. 43). *Tillit* i *den sociala interaktionen* blir därmed avgörande. Följande citat från informant 2 bedöms spegla detta:

Det sista jag sa var jag tror det skulle vara värdefullt att den asylsökande skulle få mer tid med sin handläggare för att liksom få ett slags relation eller kontakt till den innan, för att bygga tillit krävs det väldigt mycket tid och 2 timmar att både bygga tillit och sen också berätta alla sina asylskäl och så att ge underlag för de då stanna i Sverige eller återvända till sitt hemland är väldigt lite. Och mycket handlar om både tiden, att bygga tillit men också kompetens hur man bygger tillit och ger ett bra bemötande saknas hos handläggare generellt.

Informant 2
Kurator, RFSL

5.1.4 Försvarsattribut och egenskaper

I avsnitt 5.1.3 behandlas begreppet *iscensättningsjargon* vilket kan ta formen av att yrkesverksamma informerar sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck (SLKIU) asylsökande om hur processen går till och vad som förväntas av de under asylutredning. Detta kan behandlas utifrån Goffmans (2014, ss. 190 ff.) begrepp *dramaturgisk försiktighet* vilket används för att benämna hur *aktörer* förbereder och planerar inför ett *framträdande* för att på så vis stärka och skydda detsamma. *Dramaturgisk försiktighet* omfattar till skillnad från begreppet *iscensättningsjargon* en dramaturgisk stärkande egenskap medan *iscensättningsjargon* beskriver själva det praktiska handlandet i en förutbestämd kontext. Följande citat från informant 1 bedöms tydliggöra *dramaturgisk försiktighet* och dess tillämpning vid val av *teammedlemmar* som del av framträdandets förberedelse:

Man hade ju en liten guide där man går igenom lite hur det funkar, hur det är. Så om man hade kommit så pass tidigt så man kunde vara med och behjälpa de i vad ska jag säga, att välja jurist så att det blev en bra jurist så kunde det vara en enorm trygghet.

Informant 1
Kurator, RFSL

Det är vanligt förekommande att SLKIU asylsökande känner ett behov av att förstärka deras asylskäl, inte minst på grund av risken att bli nekad asyl. Informant 2 berättar att SLKIU asylsökande i samband med asylutredningen väljer att förbereda *bevis* inför asylintervjun som förstärker deras SLKIU och som kan beskrivas bilda en *personlig fasad* som stöttar deras *framträdande* av tillhörighet i särskild grupp (TSG). Dessa SLKIU asylsökande tillämpar därigenom *dramaturgisk försiktighet* under framträdande. Detta kan även knytas an till; A Lewis (2014, s. 962) resonemang om att SLKIU behöver förhålla sig till *stereotyper* vid etablerandet av sin *personliga fasad*, Akins (2017, s. 469) behandling av att *göra queerness* som SLKIU asylsökande och Dustin och Helds (2018, ss. 80f.) mening om att SLKIU behöver efterlikna en förväntad '*gay-livsstil*'.

I upprättandet av en *personlig fasad* behöver de SLKIU asylsökande handla med *dramaturgisk försiktighet*. Detta tar sig i uttryck i den asylsökandes behandling av *informationskällor* såsom information om *kollektiva representationer* på ens TSG, och de krav som finns inom Migrationsverkets tillförlitlighets- och trovärdighetsbedömningar (TTB) (jmf Gröndahl 2020a, ss. 43f.). Därigenom kan de asylsökande sedan i direkt kontakt med deras handläggare *framträda* under asylintervjun som mer trovärdiga som TSG. Nedanstående citat behandlar hur *teammedlemmar* kan förbereda en SLKIU asylsökande genom att delge information och på så vis utgöra en *informationskälla* för den asylsökande inför dess *framträdande*.

(...) klienter kanske kan berätta amen jag kysste min partner i en bil eller vi var fulla en natt när vi hade sex och vi glömde låsa dörren bakom oss och så. Och då måste min kollega sitta och förklara okej, jag dömer inte det det är liksom så, men du förväntas ha en förklaring till det här. Du förväntas beskriva för Migrationsverkets utredare hur tänkte ni kring riskerna, de kommer kunna säga det var inte okej att var full eller varför låste ni inte dörren, hur tänkte du kring risker och det här är inte trovärdigt.

Informant 4
Asylrättsjurist, RFSL

Begreppet *dramaturgisk disciplin* är ett annat begrepp som har speglat sig i intervjuernas innehåll. Informanter har berättat om hur SLKIU asylsökande behöver kontrollerar sina känslor, ansiktsuttryck och sitt röstläge för att kunna genomföra ett trovärdigt framträdande. Under kodningsprocessens sorteringsmoment hamnade däremot många av dessa koder i skuggan av andra som mer konkret benämnde innehållet. *Dramaturgisk disciplin* förekommer däremot ofta och framför allt i situationer som kräver *uttryckskontroll*.

Jag hade en ungdom från Somali så sent som förra året, där för det första hade vi bett om kvinnlig tolk, för den här ungdomen hade blivit gruppvåldtagen av somaliska män. Så det liksom helt uteslutet att ha en manlig tolk från Somalia och det hade vi sagt och det är också en rättighet som den asylsökande har. Men så hade vi utredningen och in kommer en somalisk man och min klient bryter ihop och liksom helt hyperventilerar såklart och får antagligen en panikångestattack och bara... Jag var inte biträde just där och då utan det var en kollega. Så kollegan sa att men vi måste ju avbryta vi har ju begärt att få en kvinnlig tolk. Och utredare säger nej vi försöker ändå, vi försöker ändå, och det här, asså det är olagligt.

Informant 4
Asylrättsjurist, RFSL

Ovanstående citat kan knytas an till vad A. Lewis (2014, s. 968) beskriver som mental och emotionell tortyr av SLKIU asylsökande. På grund av detta blir den SLKIU asylsökandes *dramaturgiska disciplin* avgörande för dess *framträdande* utifrån ett antagande om att ökad mental och emotionell stress kräver ökad *uttryckskontroll*. Detta kan även ställas i relation till tidigare resonemang om en *roll* som asylsökande vid asyLintervjuer, vilken därtill förväntas vara följsam.

5.2 Störningar

Detta tema innehåller moment under den *social interaktionen* som motverkar aktörers önskade *framträdande* genom att misskreditera aktören eller begränsa aktören till visst

stereotypiskt beteende. Temat delas i två delteman; *framställningsstörningar* och *kollektiva representationer*.

5.2.1 Framställningsstörningar

Vid upprättandet av undersökningens framework blev det tydligt att *framställningsstörningar* var ett av de mer betydande teman. *Oavsiktliga gester, felsteg* och *scener* kan beskrivas som nästintill förväntade störningar under asylintervjuerna. Vidare var *oavsiktliga gester* mycket begränsade i sin förekomst och *olägligt intrång* ej förekommande under kodningsprocessen. *Oavsiktliga gester* beskrivs däremot förekomma i samband med att tolkar översätter fel. Dessa feltolkningar kan därtill jämföras med så kallat *fördärvade team framträdande*, se nedanstående citat.

(...) det en av de mest förekommande problem tycker jag; tolkar som inte har HBTQI kompetens, eller tolkar som inte har möjlighet att tolka ord som är samman kopplade till HBTQI, till exempel ord som homosexuell kopplas till brottslig handling och så översätter tolken det fel (...).

Informant 2
Kurator, RFSL

En av de mindre förekommande koderna i den tematiska analysen men desto mer oroande är *scener*. Scener behandlar hur den *sociala interaktionen* 'bryts' av att *aktörer* eller av *publiken* när dessa slutar följa det rådande konsensus för dess sammanhang. En av informanterna kom med flera exempel på detta och nedanstående citat är ett av dessa.

Och sen så finns det andra utredare som är horribla som svär under utredningen, som är aggressiva, som höjer rösten, som letar efter fel i berättelsen, som avbryter den asylsökande, som säger till den asylsökande, som säger till mig som biträde när jag ställer frågor att typ tyst du får vänta tills jag är färdig eller ta inte över utredningen, fast det är min rätt som biträde att också företräda den asylsökande och ställa frågor.

Informant 4
Asylrättsjurist, RFSL

Detta ovanstående citat beskriver *scener* skapade av den asylsökandes handläggare som bryter mot konsensusen för dess *roll*. Dessa situationer ställer höga krav på *dramaturgisk disciplin* bland den asylsökande och dess eventuella *teammedlemmar* som behöver *framträda* i dramaturgiska situationer med största brist på *taktfullhet* från handläggare. En kan följaktligen argumentera för att denna brist på *taktfullhet* leder till stor rättsosäkerhet för den asylsökande. Även tolkar kan orsaka *scener* vilket lyfts i nedanstående citat.

Jag har haft tolkar som sätter upp benen på bordet, som sitter med armarna i kors, som vägrar att titta på den asylsökande, som reser sig upp och går och säger jag vägrar att översätta för en homosexuell asså så.

Informant 4
Asylrättsjurist, RFSL

Därtill förekom koden *felsteg* ofta tillsammans med visuella exempel av hur sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck (SLKIU) asylsökande misskrediteras av tidigare händelser antingen innan eller under asylintervjun av Migrationsverkets handläggare.

Hade sex med sin tjej och glömde låsa dörren och därför om du hade varit HBTQIA person så borde du, och bor i det här landet så borde du haft det här säkerhetstänket typ.

Informant 1
Kurator, RFSL

Citatet ovan visar på hur Migrationsverkets handläggare tilldelar den asylsökande universella karaktärsdrag såsom ökat säkerhetstänk och riskperception utifrån dess hemland och att avvikelser från detta leder till misstro (jmf Gröndahl 2020a, ss. 45–53).

(...) du har berättat att du kommer ifrån Irak som har väldigt mycket homofobiska åsikter i sitt land samtidigt har du en mamma som du har berättat för att du är homosexuell. (...) det låter väldigt otroligt att du har berättat för din mamma att du är homosexuell eftersom hon borde vara homofob för att hon är från Irak, asså det är en sån uppfattning de på Migrationsverket kan ha.

Informant 2
Kurator, RFSL

Ett annat exempel på *felsteg* beskrivs ovan av informant 2. I citatet belyser hur Migrationsverket kan *misskreditera* SLKIU asylsökande utifrån att deras uppfattning av landet och en aktörs handlande som då utmanar denna idé vilket underminerar den SLKIU asylsökandes *framträdande* av tillhörighet i särskild grupp (TSG). Hedlund och Wikström (2018, s. 270) kan här knytas an till med anledning av förutfattade idéer om länder med mer patriarkal prägel och hur detta har påverkan på den asylsökandes trovärdighet som TSG. Citatet kan därmed argumenteras för att stärka det som Hedlund och Wikström (ibid.) beskriver som västerländska stereotyper och kan kopplas till Goffmans (2014, s. 33) begrepp *kollektiva representationer*. Goffman (ibid.) använder begreppet *kollektiva representationer* för att beskriva hur institutionaliserade stereotypiska förväntningar får en egen kraft och existerar oberoende av interaktionen. Detta menar vi kan urskiljas i detta citat då *kollektiva representationer* motverkar den SLKIU asylsökandes *framträdande* som trovärdig TSG.

5.2.2 Kollektiva representationer

Flera av informanterna gav exempel på *kollektiva representationer* och de presenteras ofta i utsagorna som motverkande krafter för de sexuella läggning, könsidentitet och könsuttryck (SLKIU) asylsökande i deras *framträdande* som genuina och med tillhörighet i särskild grupp (TSG). Genom misskreditering av SLKIU asylsökande som inte betar sig inom den *kollektiva representationens* förväntningar blir den asylsökande misskrediterad och följaktligen ej trovärdig som TSG för dess handläggare. På grund av detta uppstår även behovet bland SLKIU asylsökande att möta dessa *kollektiva representationer* för att öka chansen för att få asyl och därigenom skydd i Sverige.

Detta resonemang lyfts från flera informanter och stärks även av Akins (2017, s. 469) resonemang om hur SLKIU asylsökande behöver *göra queerness*. Utifrån Goffmans (2014) begreppsapparat kan därmed exemplifiera detta genom att lyfta hur SLKIU asylsökande behöver; manipulera sin *personliga fasad*, förhålla sig till *kollektiva representationer*, besitta *dramaturgisk försiktighet* och *förvränga* eller *idealisera* sig själva och sin asylberättelse för att möta dessa *kollektiva representationer*. På så vis kan den SLKIU asylsökande göra sig *läsbar* enligt Akins (2017, s. 469) resonemang. Vidare kan Akins (2017, s. 472) tanke om att genuinitet är ett ouppnåbart ideal bland SLKIU

asylsökande därmed anses starkt, men inte som ett ofrånkomligt krav. Informanterna beskriver nämligen att en liten andel SLKIU asylsökande får asyl trots att de framfört en genuin bevisning och handlat som *ärlig aktör* under dess kontakt med Migrationsmyndigheterna.

Samtidigt beskriver Gröndahl (2020a, s. 12) hur SLKIU asylsökande som uppfyller dessa *kollektiva representationer* kan misskrediteras på grund av att dess *personliga fasad* och asylberättelse är för nära den *kollektiva representationer*.

(...) det här med frågor om religion att man är troende till exempel och Migrationsverket brukar ifrågasätta, men hur kan du vara troende och samtidigt... liksom... vara gay till exempel.

Informant 3
Socialrådgivare

Citatet ovan är ett tydligt exempel på hur *kollektiva representationer* samt *misskreditering* påverkar SLKIU asylsökandes berättelse och trovärdighet under asylintervjun. I det här fallet berättar informanten att Migrationsverkets handläggare utgår från förutfattade meningar och stereotyper för att kunna bedöma vad som anses trovärdigt eller inte (jmf Gröndahl 2020a, ss. 61–63). Citat visar även att den asylsökande blir ifrågasatt när de berättar om något som kan vara utanför normen som exempelvis det faktum att man är troende och samtidigt homosexuell (jmf Gröndahl 2020a, ss. 58–61). Dessa förutfattade antaganden som Migrationsverket baserar sin tillförlitlighets- och trovärdighetsbedömning (TTB) på lägger fokus på den asylsökandes berättelse och dess grad av pålitlighet och inte på dess asylskäl (jmf Gröndahl 2020a, s. 103).

Vidare skriver Gröndahl (2020a, s. 147) i sin rapport om hur TTB baserar sig på stereotyper som grundar sig i ett *västerländskt perspektiv*. Dessa *kollektiva representationer* kan därmed användas för att misskreditera och ifrågasätta den asylsökande. Vidare kan detta även knytas an till Dhoests (2019, s. 1082) resonemang som om västerländska stereotyper och perspektivs roll i SLKIU asylärenden i Belgien och Hedlund och Wimarks (2018, s. 262) resonemang om det västerländska perspektivets roll i

Sverige. SLKIU asylsökande behöver därmed manipulera sig och sin asylberättelse med hjälp av *intrycksstyrningstekniker* för att falla in i det förväntade västerländska narrativet.

5.3 Den dramaturgiska angreppsmetodens begränsning

Denna undersökning har varit starkt influerad av Goffmans (2014) dramaturgiska perspektiv. Den dramaturgiska angreppsmetoden har därtill möjliggjort denna säregna analys av den sociala interaktionen under asylutredningen mellan sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck (SLKIU) asylsökande och Migrationsverkets handläggare. Viss empiri var däremot svåranalyserad utifrån den dramaturgiska angreppsmetoden vilket detta avsnitt ämnar att kort behandla.

Flera informanter upplever att maktobalansen mellan den SLKIU asylsökande och dess handläggare påverkar asylutredningen. Denna beskrivna maktobalans hade bättre kunnats analyserats i enlighet med ett intersektionellt perspektiv. Dustin och Held (2018) behandlar det intersektionella perspektivet i sin artikel. Däremot lyfter de hur perspektivet hade bidragit vid tillförlitlighets- och trovärdighetsbedömningar (TTB) av SLKIU asylsökande med tillhörighet i särskild grupp (TSG) (ibid.). Utifrån denna undersökning tar sig det intersektionella perspektivet däremot som ett givande analysredskap vid undersökning av den sociala interaktionen under asylutredningen då olika kategorier som det intersektionella perspektivet behandlar och lyfter går förlorade i den dramaturgiska angreppsmetoden.

Flera informanter nämner även flera olika bevisningar som de SLKIU asylsökande framfört till deras handläggare. Däremot finns det begränsad möjlighet att analysera dessa bevisningar utifrån Goffmans (2014) dramaturgiska perspektiv då presentationen av dessa som aktiviteter förlorar mycket av deras olikheter och betydelse för deras asylutredning.

Avslutningsvis vill vi lyfta hur de SLKIU asylsökandes utsatthet under asylutredningen försvinner delvist vid tillämpningen av den dramaturgiska angreppsmetoden och dess begreppsapparat (se Goffman 2014). Flera informanter beskrev de asylsökandes utsatthet och la stor vikt på detta. Dock utifrån att denna utsatthet existerat utanför den sociala interaktionen under asylutredningen förblev dessa utsagor inte analysbara utifrån

Goffmans (2014) dramaturgiska perspektiv. Däremot bedömer vi det rimligt att utgå ifrån att denna utsatthet påverkat interaktionen och även ställt högre krav på *dramaturgisk disciplin*.

6 Avslutande diskussion

6.1 Sammanfattning

Den här undersökningen syftade till att undersöka den sociala interaktionen mellan sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck (SLKIU) asylsökande och deras handläggare utifrån yrkesverksamma från civilsamhällets perspektiv och utifrån Goffmans (2014) dramaturgiska perspektiv. Undersökningen använde sig av två frågeställningar i stark anslutning till dess teori; (1) *Hur resonerar intervjupersonerna kring den asylsökandes användande av olika former av intrycksstyrning för att skapa en trovärdigt framträdande under asylutredning?*, och (2) *Vilka framställningsstörningar kan förekomma mellan den asylsökande och dennes handläggare enligt intervjupersonerna?*

6.1.1 Behandling av frågeställning 1

Sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck (SLKIU) asylsökande använder sig av flera olika *intrycksstyrningstekniker* vid *framträdandet* av tillhörighet i särskild grupp (TSG) hos Migrationsverket. Förekomsten av *förvrängningar* av den asylsökande och dess asylberättelse hittas i flera utsagor. Vidare framkom det att SLKIU asylsökande handlar enligt *roller* och att dessa *roller* behöver anpassas efter de *kollektiva representationer* som finns hos Migrationsverket. Begreppen *cynisk aktör* och *bakre region* presenteras i samband med detta som tacksamma *intrycksstyrningstekniker* vid *lyckade dramaturgiska framställningar*. Vidare visar undersökningen på att flera SLKIU asylsökande manipulerar sin *personliga fasad* för att bättre stämma överens med Migrationsverkets *kollektiva representationer* genom val av kläder, rörelser och sätt att prata. SLKIU asylsökande kommer därtill i kontakt med Migrationsverkets *kollektiva representationer* genom deras offentliga biträde, kuratorer eller socialrådgivare vilka de bildar *team* med. Därigenom tillämnar *teamet*; *iscensättningsjargon* och andra *försvarsattribut* och *-egenskaper* som förbereder de SLKIU asylsökande inför den *sociala interaktionen* (asylintervjun) för att på så vis kunna *framträda* trovärdigare för Migrationsverkets handläggare. SLKIU asylsökande använder sig därtill av flera olika *aktiviteter* för att stärka deras asylskäl, exempelvis genom att presentera bevisning för Migrationsverkets handläggare.

Undersökningen beskriver även förekomsten av *ärliga aktörer* bland de SLKIU asylsökande. Denna grupp beskrivs av informanterna som mycket liten då det är få som har de erfarenheter, reflektioner och den *personliga fasad* som Migrationsverket bedömer som trovärdig. Det ter sig även som att *ärliga aktörer* framträdande ofta misskrediteras eller anses otillräckliga av Migrationsverket.

6.1.2 Behandling av frågeställning 2

Undersökningen pekar på att *framställningstörningar* är mycket vanligt förekommande mellan den asylsökande och dess handläggare. *Felsteg* utgör därtill en betydande andel av dessa utifrån undersökningens tematiska analys, både i förekomst och innehåll. Även *scener* ter sig förekomma i en betydande utsträckning, samt att det är migrationsverkets handläggare som i huvudsak uppbådar dessa. Vidare behandlar undersökningen *oavsiktliga gester* under den *sociala interaktionen* som mindre betydelsefulla utifrån den asylsökandes *framträdande* om än vanligt förekommande. *Olägliga intrång* har däremot inte kunnat påvisas under undersökningen. Utöver dessa tydligt definierade *framställningsstörningar* visar undersökningen även på en hög grad av misskreditering och brist på *taktfullhet* av Migrationsverkets handläggare. Även missförstånd förekommer under asylintervjun vilka kan försvaga de sexuella läggning, könsidentitet och könsuttryck (SLKIU) asylsökandes *framträdande* av tillhörighet i särskild grupp (TSG).

Denna undersökning använder sig även av deltemat *kollektiva representationer* för att beskriva hur SLKIU asylsökandes framträdanden misskrediteras och begränsas.

Undersökningen visar på att *kollektiva representationer* - vilka utgörs av stereotypiska förväntningar och antagande - inte bara vanligt förekommande utan även utgör direkta krav på SLKIU asylsökandes.

Ett annat relevant begreppet är *diskrepanta roller*. Undersökningen visar på att *diskrepanta roller* förekommer under asylprocessen och att de försvårar lyckade *dramaturgiska framställningar*. Dessa dramaturgiska *störningar* grundar sig främst i; bristande *dramaturgiskt samarbete*, *fördärv av teamframträdande* och ouppfyllda rollfunktioner (exempel: tolk som vägrar att tolka).

6.2 Slutsats

Undersökningen visar att sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck (SLKIU) asylsökande i huvudsak inte kan förlita sig på en genuin presentation av sin asylberättelse och sina asylskäl under den sociala interaktionen med Migrationsverkets handläggare. Stor anpassning av - och även icke sanningsenlig - sin muntliga bevisning, sitt beteende, asylberättelse och erfarenheter blir därmed nödvändigt om de SLKIU asylsökande ska bedömas som trovärdiga enligt Migrationsverkets tillförlitlighets- och trovärdighetsbedömningar (TTB) som tillhörighet i särskild grupp (TSG). SLKIU asylsökande ter sig även vara nästintill beroende av engagerade yrkesverksamma från civilsamhället för att kunna presentera; sig själv som trovärdig TSG, och sina asylskäl som både trovärdiga och tillräckliga för Migrationsverket. Vidare visar undersökningen på att det förekommer stereotypiska föreställningar, brist på objektivitet och otillåtet nekande av prövning av SLKIU asylsökandes asylskäl under asylutredningen från Migrationsverkets handläggare. Avslutningsvis vill vi nämna hur tolkar kan genom bristande kompetens, eller ovillighet till tolka åt HBTQ+ personer sabotera asylutredningen för de SLKIU asylsökande.

6.3 Diskussion

Denna undersökning är begränsad utifrån dess låga antal informanter (4) och även dess användning av yrkesverksamma från civilsamhället som informanter kan argumentera försvaga undersökningens slutsatsers tillförlitlighetsaspekter. Yrkesverksamma från civilsamhället kom däremot att bidra med mycket givande material för undersökning. Utifrån att dessa kan antas ha ett mer samlat perspektiv på sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck (SLKIU) ärenden utifrån att samtliga har kommit i kontakt med flera SLKIU asylsökande och handläggare från Migrationsverket.

Vidare har undersökningen ackumulerat mycket intressant data utifrån flera aspekter. För det första; undersökningens forskningsfält är i skrivande stund mycket begränsat. De andra undersökningarna vilka denna undersökning lutar sig mot refererar i flera fall till varandra vilket vi menar ska förstås som ett uttryck för det begränsade forskningsfältet. För det andra; denna undersökning är därtill unik utifrån dess kartläggning av den sociala

interaktionen och utifrån dess tillämpning av Erving Goffmans (2014) dramaturgiska perspektiv. Medan andra undersökningar har utforskat SLKIU asylärenden fyller ingen samma kartläggande funktion. Därtill vill vi lyfta det dramaturgiska perspektivet som en god angreppsmetod vid studerandet av SLKIU asylärendens sociala interaktion. För det tredje; utformades denna undersökning på sådant vis att den väl fyller en kompletterande funktion till det tidigare forskningsfältets studier och till Gröndahls (2020a) rapport; *avslagsmotiveringar i HBTQI-asylärenden* vilken har utgjort enorm inspirationskälla för denna undersökningens upprättning och utformning.

Avslutningsvis vill vi behandla undersökningens slutsats så att den sätts tydligare i ett samtida sammanhang. Slutsatsen stärker i stor uträkning det som Gröndahl (2020a) framhäver i sin rapport vilket gör slutsatsen desto mer oroväckande. Migrationsverkets och dess handläggare behandling av SLKIU asylärenden behövs, utifrån denna undersökning markant utveckla sin tillämpning av tillförlitlighets- och trovärdighetsbedömningar (TTB) vid SLKIU asylärenden. Detta för att säkerställa såväl rättssäkra som humana hanteringar av SLKIU asylärenden, vilka i dagsläget ter sig bristande enligt denna undersökning. Fram tills sådan förändring är tagen riskerar många fler SLKIU asylsökande nekas asyl på grund av beslut tagna på juridiskt och humanitärt orättsäkra grunder. Denna undersökning lyfter även civilsamhällets roll vid SLKIU asylärenden och belyser dess roll som avgörande för enskilda SLKIU asylsökande. Även detta skapar mycket stor oro med anledning av att det därmed skett en förflyttning från Sveriges migrationsmyndigheter till civilsamhällets organisationer såsom Riksförbundet för homosexuella, bisexuella, transpersoner, queeras och intersexpersoners rättigheter (RFSL), som de som förvaltar och säkerställer rätten till asyl för asylsökande i dagens Sverige.

Källförteckning

A. Lewis, Rachel (2014) Gay? Prove it: The politics of queer anti-deportation activism. *Sexualities*. 17 (8): 958–975.

Akin, Denis (2017) Queer asylum seekers: translating sexuality in Norway. *Journal of ethnic and migration studies*. 43 (3): 458–474.

Bryman, Alan (2011) *Samhällsvetenskapliga metoder*. Andra uppl. Malmö: Liber.

Bryman, Alan (2018) *Samhällsvetenskapliga metoder*. Tredje uppl. Malmö: Liber.

Dhoest, Alexander (2019) Learning to be gay: LGBTQ forced migrant identities and narratives in Belgium. *Journal of ethnic and migration studies*, 45 (7): 1075-1089.

Dustin, Moira & Nina Held (2018) In or out? A queer intersectional approach to 'particular social group' membership and credibility in SOGI asylum claims in Germany and the UK. *Genius*, 2018 (2): 74–87.

Eriksson-Zetterquist, Ulla & Göran Ahrne (2015) Intervjuer. I: Ahrne, Göran & Peter Svensson (red.). *Handbok i kvalitativa metoder*. Stockholm: Liber AB.

Föredraget om Europeiska unionens funktionssätt (konsoliderad version). *Europeiska unionens officiella tidning*. C 202, 7 juni 2016: 171–172

[<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=OJ:C:2016:202:FULL>] Hämtad 2021-08-28

Feijen, Liv & Emelia Frennmark (2011) *Kvalitet i svensk asylprövning*. Stockholm: UNHCR.

European union agency for fundamental rights (2016) *Rapport om grundläggande rättigheter 2016. FRA:s yttranden*, FRA.

European union agency for fundamental rights (2017) *Current migration situation in the EU: Lesbian, gay, bisexual, transgender and intersex asylum seekers*. FRA.

Goffman, Erving (2014) *Jaget och maskerna: En studie i vardagslivets dramatik*. Sjätte uppl. Lund: Studentlitteratur AB.

Gröndahl, Aino (2020a) *Avslagsmotiveringar i HBTQ-asylärenden*. RFSL.

Gröndahl, Aino (2020b) *Bilaga: statistik över avslagsmotiveringar i hbtqi-asylärenden*. RFSL.

Hedlund, Daniel & Thomas Wimark (2018) Unaccompanied Children Claiming Asylum on the Basis of Sexual Orientation and Gender Identity. *Journal of Refugee Studies*. 32 (2): 257-277.

Jansen, Sabine & Thomas Spijkerboer (2011) *Fleeing Homophobia. Asylum claims related to sexual orientation and gender identity in Europe*. Amsterdam: Vrije Universiteit Amsterdam.

Lind, Rolf (2019) *Vidga vetandet*. Andra uppl. Lund: Studentlitteratur AB.

Migrationsverket (2020) Historik. [<https://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Migration-till-Sverige/Historik.html>] Hämtat: 2021-05-08

Migrationsverket (2021a) För dig som är hbtq-person och söker asyl. [<https://www.migrationsverket.se/Privatpersoner/Skydd-och-asyl-i-Sverige/For-dig-som-ar-hbtq-person-och-soker-asyl.html>] Hämtat: 2021-08-28

Migrationsverket (2021b) Lagar som styr prövningen.

[<https://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Vart-uppdrag/Styrning-och-uppfoljning/Lagar-som-styr-provningen.html>] Hämtat: 2021-08-30

Motion 2015/16:3414. Riksdagsmotion av Markus Wiechel m.fl. Prop. 2015/16:174
Tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige.

Politidis Palm, Alexandra & Adnan Naji (2020) *Jag vill vara fri*. RFSL ungdom & Newcomers Youth.

SCB (2016) Det stora antalet asylsökande under 2015 ökade inte flyktinginvandringen
Nämnavert. [<https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/befolkning/befolkningenssammansattning/befolkningsstatistik/pong/statistiknyhet/asylsokande-grund-for-bosattning-utlandsk-bakgrund-medborgarskapsbyten-adoptioner-hushallsstatistik-och-medellivslangder-2015/>] Hämtat: 2021-05-10

SCB (2017) Många nya medborgare under 2016. [<https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/befolkning/befolkningenssammansattning/befolkningsstatistik/pong/statistiknyhet/medellivslangder-hushallsstatistik-asylsokande-m.m.-2016/>] Hämtat: 2021-05-07

SFS 1996:1620 *Lag (1996:1620) om offentligt biträde.*

SFS 2003:460 *Lag om etikprövning av forskning som avser människor.*

SFS 2005:716. *Utlänningslagen.*

SFS 2016:752. *Lag (2016:752) om tillfälliga begränsningar i av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige.*

Summanen, Edward & Linn Gulbrandsen (2021) Begreppsordlista.

[<https://www.rfsl.se/hbtqi-fakta/begreppsordlista/>] Hämtat: 2021-05-02.

Vetenskapsrådet (2002) *Forskningsetiska principer inom humanistisk och*

Lunds universitet
Socialhögskolan
VT 2021
Sebastian Marell & Luciana Ruiz

samhällsvetenskaplig forskning. Stockholm: Vetenskapsrådet.

[https://www.vr.se/download/18.68c009f71769c7698a41df/1610103120390/Forskningsetiska_principer_VR_2002.pdf] Hämtat: 2021-05-03

Bilaga 1 Begreppslista

Asylsökande

En person som har lämnat sitt land för att söka skydd men som har inte fått beslut än om hen kommer få uppehållstillstånd eller inte (Migrationsverket 2020).

Asylintervju

Ett samtal med Migrationsverket där asylsökanden får möjlighet att berätta varför hen söker asyl i Sverige (Asylrättscentrum 2020).

HBQ+

Akronym för; homosexuell, bisexuell, trans, queer och fler icke-heteronormativa grupper.

HBQIA+

Akronym för: homosexuell, bisexuell, trans, queer, intersex, asexuell och fler icke-heteronormativa grupper.

Heteronormativitet

Ett begrepp för de normer som berör kön och sexualitet i samhället. Den innehåller på så vis flera normer såsom; att det bara finns två kön (tvåkönsnormen), att män förväntas vara maskulina och att kvinnor förväntas vara feminina (könsnormer), att män förväntas vara attraherade av kvinnor och kvinnor av män, m.m. (Summanen & Gulbrandsen 2021).

Könsidentitet

En persons självupplevda kön (Summanen & Gulbrandsen 2021).

Könsuttryck

Hur en uttrycker sitt kön. Exempelvis genom kläder (Summanen & Gulbrandsen 2021).

Queer

Ett paraplybegrepp för personer som bryter könsnormer och normer kring sexualitet och/eller relationer. Begreppet används även i samband med queerteori som fokuserar på ifrågasättandet av dessa normer och normernas samband med makt och inflytande (Summanen & Gulbrandsen 2021).

RFSL

Akronym för Riksförbundet för homosexuellas, bisexuellas, transpersoners, queeras och intersexpersoners rättigheter.

Sexuell läggning

Vem en person blir attraherad eller kär i. Enligt svensk diskrimineringslag finns det tre olika sexuella läggningar: Hetero-, homo- eller bisexuell. Dock använder personer fler ord än hetero- och homo- i praktiken för att definiera sin sexuella läggning (Summanen & Gulbrandsen 2021).

SLKIU

Akronym för; sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck.

SMA

Akronym för; Swedish Migration Agency.

SOGIE

Akronym för; sexual orientation, gender identity and gender expression.

TTB

Akronym för; tillförlitlighets- och trovärdighetsbedömningar.

TSG

Akronym för; tillhörighet i särskild grupp.

UNHCR

Akronym för; United Nations High Commissioner for Refugees.

Bilaga 2 Intervjuguide

Trygghetsfrågor.	
A.1	Du vet om att intervjun spelas in.
A.2	Du vet om att du kan avsluta ditt deltagande närsomhelst under intervjun och efter utan att behöva ge någon anledning.
A.3	Du vet om att du har rätt till att få ta del av den färdiga uppsatsen i samband med publikation.
Primär Frågor	
B.1	I vilken roll har du haft kontakt med HBTQIA+ asylsökande?
B.2	Kan du berätta om din kontakt med HBTQIA+ asylsökande; hur var den?
B.3	Fanns det några gemensamma teman bland deras reflektioner och återberättande under dina olika samtal med de asylsökande?
B.4	Vad tror har störst påverkan på handläggares beslut i asylärenden som dessa?
B.5	Har du några egna reflektioner kring den sociala interaktionen mellan den asylsökande och dess handläggare?
B.6	Ibland går in i olika sociala roller i olika sociala sammanhang. Hur tänker du kring detta och den asylsökande?
B.7	Vilka utmaningar har du uppfattat finnas i den sociala interaktionen mellan den asylsökande och dess handläggare?
Avslutande Frågor	
C.1	Har du känt att du under denna intervju kunnat berätta det du velat?
C.2	Är det något du hade velat tillägga som du tycker att vi glömt att fråga om?

Bilaga 3 Samtyckesbrev

Samtyckesbrev

Samtycke för studien; Att söka asyl som HBTQ+ person: En dramaturgisk undersökning

Jag intygar att jag har informerats om studien och dess syfte. Jag har tagit del av informationsbrevet.

Jag vet att mitt deltagande i studien är frivilligt och att jag kan avbryta mitt deltagande när som helst utan att det medför några konsekvenser. Jag är informerad om att intervjun kommer vara anonym och att min identitet inte kommer avslöjas för någon, varken privatpersoner eller myndigheter.

Jag samtycker till att intervjun kommer spelas in och att inspelningen kommer raderas när studien är avslutad. Jag är informerad om att jag har möjlighet till att ta del av den färdiga versionen av uppsatsen när den publiceras.

Genom fortsatt deltagande i studien ger jag mitt samtycke till att bli intervjuad.

Letter of consent

Consent regarding the study; Applying for asylum as a LGBTQ+ person: A dramaturgical study.

I certify that I have been informed about the study and its purpose. I have taken part of the information sheet.

I am aware that participation is voluntary and that I can cancel my participation whenever without any consequences. I have been informed that the interview will be anonymous and that my identity will not be revealed for anybody, neither private persons or government authorities.

I am aware that the interview will be recorded and that the recorded material will be deleted once the study is completed. I have been informed that I may take part of the finished version of the bachelor thesis once it has been submitted for publication. By continuing my participation in the study I give my consent to be interviewed.

Bilaga 4 Informationsblad

Informationsblad för medverkande

Detta informationsblad ges ut till dig som är intresserad av att medverka i vår undersökning om den sociala interaktionen mellan HBTQIA+ asylsökande och dess handläggare på Migrationsverket. Undersökningens syfte är att ur yrkesverksamma - som arbetat med målgruppen - perspektiv undersöka den sociala interaktionen mellan den före detta asylsökande och dess dåvarande handläggare med hjälp av semistrukturerade intervjuer. Vi som leder undersökningen går på socionomprogrammet vid Lunds universitet och intervjun är en del av vår C-uppsats.

För att kunna delta i intervjun förväntas du ha arbetat med HBTQIA+ asylsökande i Sverige.

I studien kommer du svara på frågor om asylutredningen och om interaktionen mellan asylsökande och deras handläggare i sammanhanget av Migrationsverkets trovärdighetsbedömning. Intervjufrågorna är därtill framtagna utifrån flera rapporter om HBTQIA+ asylärenden i och utanför Sverige.

Intervjun kommer ta ca: 45 minuter och kommer hållas via Zoom. Ditt deltagande i studien är frivilligt. Du har rätt att avbryta och avsluta intervjun när du vill utan att ge något specifikt skäl.

Intervjun kommer spelas in för att sedan transkriberas. I samband med att undersökningen publiceras kommer de ljudfiler som innehåller de inspelade intervjuerna raderas.

Intervjun kommer ske anonymt. Det innebär att inga personuppgifter som kan kopplas till dig som person kommer användas i studien. Du kommer därmed vara helt anonym med ditt deltagande.

Lunds universitet
Socialhögskolan
VT 2021
Sebastian Marell & Luciana Ruiz

Du som medverkar kommer även att ha möjlighet till att ta del av uppsatsen i samband med att den publiceras. Den färdiga uppsatsen kommer att vara skriven på svenska.

Kontaktuppgifter:

Luciana Ruiz:	lucianaruiz22115@gmail.com
Sebastian Marell:	Sebastian.Marell@gmail.com

